

ในปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ในวงการต่าง ๆ แทบทุกวงการจึงได้มีการนำเอา เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อทำให้งานที่ได้ปฏิบัติในแต่ละวงการสำเร็จผลอย่างมีประสิทธิภาพ ในวงการศึกษาก็เช่นกันปัจจุบันได้มีการนำเอา เทคโนโลยีทางการศึกษาในด้านต่าง ๆ เข้ามาใช้ เพื่อทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กล่าวคือในการเรียนการสอนเพื่อจะให้บรรลุผลตามแนวของหลักสูตรที่วางไว้ ครูจะสอนโดยใช้การอธิบายเนื้อหาวิชาทุกสิ่งทุกอย่างแก่นักเรียนอย่างเคี้ยวไม่ไ้ ครูจะต้องหาเครื่องมือมาช่วยให้การสอนของตนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เครื่องมือเหล่านั้นก็คือสื่อการสอนนั่นเอง

สื่อการสอน

ชอร์ส (Shores) กล่าวว่าว่าสื่อการสอนเป็นเครื่องมือช่วยในการสื่อความหมายใด ๆ ก็ตามที่จัดโดยครูและนักเรียน เพื่อเสริมการเรียนรู้ เครื่องมือการสอนทุกชนิดจัดเป็นสื่อการสอน เช่นหนังสือในห้องสมุดโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เช่นโทรทัศน์ วิทยุ สไลด์ฟิล์มสตริป รูปภาพและแผนที่ ตลอดจนวัสดุของจริงและทรัพยากรจากชุมชน เป็นต้น

วิรุฬห์ สีสลาพฤทธิ์ ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนว่าหมายถึงวัสดุ (Materials) และอุปกรณ์ (equipment) รวมกัน อย่างเช่นภาพนิ่ง เป็นวัสดุประกอบด้วยตัวราเรียน

ฟิล์มสกริป สไลด์ ภาพโปรเจกต์สไลด์หรือภาพบนกระดานนิเทศ ส่วนเครื่องฉายต่างๆ หรือตัวกระดานนิเทศ เป็นอุปกรณ์ (equipment) ทั้งวัสดุและอุปกรณ์รวมกัน เป็นสื่อ (Medium) °

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ดังนี้ สื่อการสอน หมายถึงวัสดุอุปกรณ์และวิธีการประกอบการสอน เพื่อใช้ เป็นสื่อกลางในการสื่อความหมาย ที่ผู้สอนประสงค์จะส่งหรือถ่ายทอดไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

๑. สิ่งสิ้นเปลืองต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่าวัสดุได้แก่รูปภาพ แผนภูมิ ซอด้ด แบบเรียน ฟิล์มภาพยนตร์ เป็นต้น
๒. เครื่องมือที่มีความคงทนถาวร ซึ่งเรียกว่าอุปกรณ์ได้แก่กระดานดำ โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องฉาย เครื่องเสียงต่าง ๆ
๓. กระบวนการและวิธีการซึ่งรวมทั้งวิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์และกระบวนการ ที่เป็นอิสระ คือไม่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างใดเลย เช่นการฟังวิทยากร การศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น ๒

ประเภทของสื่อการสอน

เวอร์นอน เอส เฮอร์แลชและโดนัลด์ พี อีลาย (Vernon S. Gerlach and Donald P. Ely) ได้แยกสื่อการสอนออกเป็น ๗ ประเภทคือ

วิรุฬห์ สีสลาพฤทธิ์, "คำบรรยายวิชา Utilization of Instructional Media," ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑ (อัครสาเนา), หน้า ๒๑.

๒
ชัยยงค์ พรหมวงศ์และคณะ, ระบบสื่อการสอน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๕๐.

๑. ของจริงและตัวบุคคลรวมทั้งสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ เช่น การสาธิต การทดลอง การศึกษานอกสถานที่
๒. สื่อการสอนประเภทภาษาพูดหรือภาษา เขียนหมายถึงคำพูด คำรา วัสดุพิมพ์ คำอธิบายในสไลด์ फिल्मสตริป แผ่นภาพโปร่งแสง
๓. วัสดุกราฟิก เช่น แผนภูมิ แผนภาพ แผนสถิติ โปสเตอร์ การ์ตูน แผนที่ ลูกโลก ภาพวาด ฯลฯ วัสดุประเภทนี้นอกจากจะนำมาใช้ประโยชน์โดยตรงแล้ว ยังปรากฏในหนังสือ คำรา แบบเรียน หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ บนแผ่นภาพโปร่งแสงในฟิล์มสตริป สไลด์ เป็นต้น
๔. ภาพนิ่งเป็นภาพที่ได้จากการถ่ายภาพ ได้แก่ ภาพถ่ายทั่ว ๆ ไป อาจใช้โดยลำพังหรือใช้กับเครื่องฉายภาพที่บแสงขยายให้มีขนาดตามต้องการ นอกจากนี้ยังหมายถึง สไลด์ ๓ มิลลิเมตร (๒" X ๒") ซึ่งเป็นสไลด์ที่ใช้กันทั่วไปได้จากการถ่ายภาพด้วยฟิล์มขนาด ๓๕ มิลลิเมตร फिल्मสตริปซึ่งถ่ายด้วยฟิล์มขนาดเดียวกันกับสไลด์
๕. ภาพเคลื่อนไหวได้แก่ภาพยนตร์โทรทัศน์
๖. การบันทึกเสียงได้แก่ เสียงจากเทปบันทึกเสียงจากแผ่นเสียง จากร่องเสียงของฟิล์มภาพยนตร์ ฯลฯ วัสดุประเภทนี้จัดอยู่ในประเภทสื่อการสอน ประเภทคำพูด และการเขียนด้วย แต่ต้องใช้อุปกรณ์อื่นประกอบจึงจะได้ยินเสียง
๗. สื่อประเภทโปรแกรมเป็นสื่อการสอนที่แสดงขั้นตอนในสิ่งที่จะสอน อาจใช้สื่อประเภทสัญญาณ ทัศนวัสดุหรือโสตทัศนวัสดุช่วย เช่น แบบเรียนโปรแกรม และบทเรียนสำเร็จรูปที่ใช้กับเครื่องช่วยสอน หรือใช้คอมพิวเตอร์

Vernon S. Gerlach, and Donald P. Ely, Teaching and Media: A Systematic Approach (Englewood Cliffs, N.J: Prentice-Hall, Inc., 1971), pp. 287 - 289.

โรเบิร์ต อี เคอคีฟเฟอร์ (Robert E. De Kieffer) ได้แบ่งสื่อการสอนออกเป็น ๓ ประเภทคือ

๑. ประเภทที่ไม่ต้องใช้เครื่องฉายประกอบ (Nonprojected Materials)
๒. ประเภทที่ใช้เครื่องฉายประกอบ (Projected Materials)
๓. ประเภทวัสดุที่มีเสียงมีเครื่องมือประกอบ (Audio Materials and Equipments)

พวกที่ ๑ ประเภทที่ไม่ต้องใช้เครื่องฉายประกอบ พวกนี้เป็นสื่อการสอนที่มีอยู่ในห้องเรียน เช่น ซอเล็ก กระดานคำ หนังสือแบบเรียน คินสอ ไม้บรรทัด รูปภาพ แผนที่โลก ของจำลอง ของตัวอย่าง เป็นต้น

พวกที่ ๒ ประเภทที่ใช้เครื่องฉายประกอบ สื่อการสอนพวกนี้จะใช้เหมือนกับพวกที่ ๑ เลยทีเดียวไม่ได้ จะต้องใช้เครื่องฉายประกอบจึงจะทำให้เห็นสิ่งเหล่านั้นได้ พวกนี้ได้แก่ ภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป สไลด์ ภาพโปรเจกต์ต่าง ๆ ซึ่งจะต้องอาศัยกระบวนการต่าง ๆ โดยมีเครื่องฉาย ฉายภาพออกไปยังจอข้างหน้า ถ้าไม่ใช้เครื่องฉายก็จะมองไม่เห็นภาพ หรือเห็นก็เพียงจุดเล็ก ๆ ซึ่งทำให้ไม่เห็นส่วนประกอบที่ละเอียดอื่น ๆ ได้

พวกที่ ๓ ประเภทวัสดุที่มีเสียงมีเครื่องมือประกอบ เป็นพวกวัสดุที่มีเสียง โดยอาศัยเครื่องมือทำให้เกิดเสียงประกอบได้แก่ วิทยุ วิทยุโทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง เครื่องเล่นจานเสียง และเครื่องเล่นจานเสียงก็เช่นกัน ลำพังมีแต่จานเสียงไม่มีเครื่องเล่นก็จะฟังไม่ได้ ดังนั้น สื่อการสอนพวกนี้จะฟังเสียงก็ต้องอาศัยเครื่องมือประกอบด้วย

ศาสตราจารย์ สภา วรวงศ์ ไก่แยกประเภทของสื่อการสอนออกเป็น
๓ ประเภท คือ

๑. วัสดุและเครื่องมือที่ไม่ต้องฉายใ้แก่ วัสดุเครื่องมือที่ไม่ต้องอาศัย
เครื่องฉายและจอ เช่น รูปภาพ แผนภูมิ กราฟ ของจริง ของตัวอย่าง หุ่นจำลอง
ลูกโลก แผนที่กระดานคำ ป้ายนิเทศ ฯลฯ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ทัศนศึกษา
การแสดงละคร นิทรรศการ การสาธิต และการทดลอง เป็นต้น
๒. วัสดุและเครื่องมือที่ต้องฉายใ้แก่ สิ่งที่ต้องใช้เครื่องฉาย เช่น สไลด์
ฟิล์มสตริป ฟิล์มคูล์ แผนภาพโปรเจกต์ ภาพยนตร์ ภาพทึบแสง บรรดาสิ่งที่จะนำไปฉาย
เหล่านี้มีคำรวมเรียกว่า วัสดุ ส่วนเครื่องใช้ฉายใ้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่อง
ฉายสไลด์ เครื่องฉายฟิล์มสตริป เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพทึบแสง
เครื่องฉายภาพจุดทัศน เหล่านี้เรียกว่าอุปกรณ์
๓. โสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์ใ้แก่ วัสดุและอุปกรณ์เกี่ยวกับเสียง เช่น
แผ่นเสียง เทปและเครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องเทป เครื่องรับวิทยุ เครื่องขยาย
เสียง

ความสำคัญของสื่อการสอน

สื่อการสอนทำให้การเรียนรู้ง่ายขึ้นประหยัดเวลา สื่อการสอนช่วยถ่ายทอด
ความคิดระหว่างครูกับนักเรียน ช่วยสร้างความเข้าใจในเรื่องราวที่ครูสอนใ้เร็วและ

สภา วรวงศ์, เอกสารประกอบการบรรยายวิชาบริหารและนิเทศงาน
โสตทัศนศึกษา, (ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๑),
(อีกสำเนาไม่เรียงหน้า).

จำได้อย่างถาวรลืมได้ยาก

ด้วยเหตุนี้สื่อการสอนจึงมีความสำคัญมากต่อการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะสื่อการสอนจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางช่วยในการสื่อความหมาย อันจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้น นอกจากนี้การขยายตัวอย่างรวดเร็วของวงการศึกษา เช่น การขยายตัวทางวิชาการ การขยายตัวของจำนวนประชากรของประเทศ การขยายตัวทางจิตวิทยาการศึกษา ตลอดจนการขยายตัวทางเทคโนโลยีแล้ว วัสดุการศึกษาต่าง ๆ ทำให้ครูต้องคิดหาวิธีการต่าง ๆ มากมาย เพื่อที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน สื่อการสอนจึงได้เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญ ซึ่งกรองกาญจน์ ไชยวงศ์ ใ้สรุปไว้ดังนี้คือ

๑. เมื่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ก็ทำให้จำนวนของผู้เรียนขยายเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว สื่อการสอนจึงเข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญในอันที่จะปรับปรุงการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน

๒. สื่อการสอนจะช่วยแก้ปัญหาพื้นฐานหรือภูมิหลังของนักเรียนที่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการย้ายถิ่นอื่น ๆ ไปเรียนรวมกันในชุมชน หากครูรู้จักใช้สื่อการสอน และมีเทคนิคที่ดีพอ

๓. ผู้เรียนที่มีประสบการณ์หรือพื้นภูมิหลังดีแล้ว ย่อมต้องการครูที่มีวิธีการสอนที่ดี สื่อการสอนจะช่วยให้การสอนของครูบรรลุเป้าหมาย

Maurice P. Hunt, Teaching High School Social Studies

(New York: Harper & Brothers, 1955), p. 369.

๘. นักเรียนที่อยู่ในสภาพเสียเปรียบหรือผู้ยากไร้ อาจได้ประโยชน์จากสื่อการสอนที่ครูจัดเตรียมไว้

อีริกสัน (Erickson) ได้สรุปบทบาทและความสำคัญของสื่อการสอนไว้ดังนี้

๑. ช่วย จัดและ เสริมประสบการณ์ให้นักเรียนมากขึ้น
๒. ช่วยให้ครูจัดหา เนื้อหาวิชาที่มีความหมายต่อชีวิตของ เด็ก
๓. ช่วยให้ครูแนะนำและควบคุมนักเรียนให้มีปฏิริยาสัมพันธ์ ในทางที่พึงปรารถนาต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ในการ เรียนรู้
๔. ช่วยให้นักเรียนสามารถประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไปตามเนื้อหาวิชา
๕. ช่วยให้ครูสามารถสอนได้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
๖. ช่วยให้ครูสอนเนื้อหา ใ้ได้ง่ายขึ้น
๗. ช่วยให้ครูสอนไ้รวดเร็วและถูกต้องมากขึ้น เพราะครูมีเครื่องมือที่ทันต่อเหตุการณ์^๒

การ เลือกใช้สื่อการสอน

การ เลือกใช้สื่อการสอน เป็นสิ่งที่มีควมสำคัญมาก ซึ่งแบทเชลเดอร์ (Batchelder) กล่าวว่า

กรองกาญจน์ ไชยวงศ์, "ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนในการสอนภาษาฝรั่งเศสระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตการศึกษา ๔", (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒).

^๒ Dalton W.H. Erickson, Administrating Instruction Media

— — — สื่อการสอนไม่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง และเฉพาะตัวของสื่อการสอน ก็ไม่สามารถกระทำให้อาจารย์ทางการศึกษาสำเร็จดูลงไปได้ แต่สื่อการสอนเหล่านี้ ได้รับการเลือกสรรอย่างฉลาด มีการประเมินค่าอย่างเหมาะสมและใช้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ก็จะสามารถทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างง่ายดาย ทักษะและความสามารถในการใช้สื่อการสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ความรู้ความเข้าใจในคุณค่าและชี้แจงถึงความสามารถของสื่อการสอนแต่ละชนิด จะช่วยให้ใช้สื่อการสอนนั้นอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลอย่างเต็มที่ — — —^๑

โนเอลและลีโอนาร์ด (Noel and Leonard) กล่าวว่า "...สื่อการสอน เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสอน ซึ่งตัวสื่อการสอนเองไม่สามารถที่จะไปถึงจุดหมายของการศึกษาได้ ครูเป็นผู้เลือกใช้สื่อการสอนนั้น เพื่อให้บรรลุจุดหมาย...."^๒

วีฟเวอร์และบัลลิงเกอร์ (Weaver and Ballinger) กล่าวว่า "...ไม่มีสื่อการสอนชนิดใดเลยที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ครูที่ฉลาดเท่านั้นจะเป็นผู้เลือกนำไปใช้ให้เหมาะสมกับวิชาที่สอน...."^๓

อาโม เกอ เบอนาคีส (Amo de Bernadis) ได้ให้ข้อพิจารณาพื้นฐานในการเลือกและการใช้สื่อการสอน หรือวัสดุการสอน (Instructional Materials) ดังนี้คือ

^๑ Howard T. Batchelder, Audio-Visual Materials in Teacher Education (1950 Yearbook of the Association for Student Teaching), p.23.

^๒ Elizabeth Coudy Noel, and J.D. Leonard, Foundation for Teacher Education in A-V Instruction (Washington, D.C.: American Council in Education, 1962), p.1.

^๓ G.G. Weaver, and E.W. Ballinger, Visual Aids (New Jersey: P. Van Nostrend Co., 1949), p.5

๑. เลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมกับระดับความสนใจ และความสามารถ
ของผู้เรียน

๒. ควรให้ครูและผู้เรียนได้มีโอกาสพิจารณา เลือกสื่อการสอนร่วมกัน

๓. เลือกสื่อหรือวัสดุการสอนที่ถูกต้องสำหรับประสบการณ์ในการ เรียนรู้นั้น ๆ

๔. ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในการ เลือกและการประเมินผลวัสดุการเรียน

๕. ใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ด้วยความสม่ำเสมอ ไม่ควรใช้สื่อการสอนอย่าง

ใดอย่างหนึ่งมากเกินไป

๖. พยายามหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อเสนอการสอนในรูปแบบต่าง ๆ

๗. ผลิตสื่อการสอนที่เหมาะสมกับความต้องการของครูผู้สอน^๑

นอกจากนี้ อีริคสัน (Erickson) ก็ได้ แนะนำการเลือกสื่อการสอนว่าจะ
เลือกสื่อการสอนได้อย่างไร โดยให้พิจารณาจากคำถามดังต่อไปนี้

๑. สื่อการสอนมีประโยชน์ต่อหน่วยการสอน และมีกิจกรรมในการแก้ปัญหา
หรือให้ประสบการณ์เฉพาะหรือไม่

๒. เนื้อหาที่จะต้องใช้สื่อความหมายด้วยสื่อการสอนนี้เป็นประโยชน์ และ
สำคัญแก่นักเรียนในชุมชนและสังคมหรือไม่

๓. สื่อการสอนเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การสอนหรือเป้าหมายของนักเรียน
หรือไม่

๔. มีการตรวจสอบระดับความยากของวัตถุประสงค์การสอนทางพุทธิศึกษา
เจตนศึกษาและทักษะศึกษาหรือไม่

๕. สื่อการสอนเป็นการให้นักเรียนได้คิด ตอบสนอง อภิปรายและศึกษาค้นคว้า
หรือไม่

^๑ Amo De Bernadis, The Use of Instructional Materials (New

๖. เนื้อหาในสื่อการสอนช่วยแก้ปัญหาและเสริมกิจกรรมของนักเรียนหรือไม่
 ๗. เสนอแนวความคิดที่มีความสัมพันธ์กันหรือไม่
 ๘. ให้นือหาความรู้เกี่ยวกับขนาด อุดมภูมิ น้ำหนัก ความลึก ระยะทางการกระทำ กลิ่น เสียง สี ความมีชีวิตและอารมณ์หรือไม่
 ๙. มีความแน่นอนและทันสมัยหรือไม่
 ๑๐. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่พึงปรารถนาหรือไม่
 ๑๑. แสดงถึงรสนิยมอันดีหรือไม่
 ๑๒. ใช้ในห้องเรียนธรรมดาได้หรือไม่
 ๑๓. ความรู้เนื้อหาในสื่อการสอนมีตัวอย่างให้มากพอหรือไม่
- วิรุฬห์ ลีลาพฤกษ์ ใ้ให้เกณฑ์ เพื่อ เป็นหลักในการพิจารณา เลือกสื่อการสอน

ดังนี้

๑. สื่อนั้นเหมาะสำหรับการสอน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
๒. สื่อนั้น เล็งผลยัง รั้กับความ เข้าใจของนักเรียนหรือไม่
๓. ค่าใช้จ่ายในการใช้สื่อ นั้นคุ้มกับผลลั้ที่ ได้จากการ เรียนของนักเรียนหรือไม่
๔. สื่อนั้นหา มาใช้ ได้สะดวกหรือไม่ ในเวลาที่ ต้องการ
๕. คุณภาพทาง เทคนิคของสื่อ เช่น วัสดุอ่านได้ชัดเจนหรือไม่

Carlton W.H. Erickson, Administrating Instruction Media Programmes, pp.97-99.

วิรุฬห์ ลีลาพฤกษ์, "การใช้วิทยุวิชา Utilization of Instructional Media," หน้า ๒๐.

เกณฑ์การ เลือกสื่อข้างต้นนี้ใช้ เป็นข้อตรวจสอบ เพื่อ เลือกสื่อการสอน ไม่ว่า สื่อนั้นจะเป็นของจริง รูปธรรม หรือนามธรรม อย่างไรก็ตาม กฎในการ เลือกใช้ สื่อซึ่งถือว่าเป็นกฎหลักของกฎทั้งปวงคือ สื่อการสอนจะต้อง เลือกโดยอาศัยชี้ความ สามารถของสื่อ นั้นในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การใช้สื่อการสอน

เกี่ยวกับวิธีใช้สื่อการสอนนั้น มีข้อที่ควรจะนำไปพิจารณาใช้ เป็นแนวปฏิบัติ ต่อไปนี้

๑. การใช้สื่อการสอนต้องให้เป็นอุปกรณ์ในการสอนจริง ๆ ไม่ใช่เอาไป ตั้งให้นักเรียนดูเฉย ๆ หรือ เอาไปใช้แทนการสอนของครู เสียทั้งหมด ทั้งนี้เพราะว่า การสอนของนักเรียนนั้น เป็นงานและหน้าที่ของครูโดยตรง สื่อการสอน เป็นแค่เพียง เครื่องมือที่จะช่วยประกอบ การสอนของครู เพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และความ เข้าใจ คึ้นเท่านั้น

๒. การใช้สื่อการสอนจะต้องมีการ เตรียม ทั้งด้านตัวครูและตัวผู้เรียน การเตรียมวัสดุ เครื่องมือสถานที่ให้ เรียบร้อยล่วงหน้าด้วย

๓. การใช้สื่อการสอนจะได้ผลดีในการ เรียนคึ้น ถ้าผู้เรียนได้มีส่วนร่วม คับ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Participation) เป็นหลักสำคัญอันหนึ่งในการ เรียน การสอน เพราะถ้าหากผู้เรียนยังมีปฏิกริยา มีส่วนร่วม และมีกิจกรรมของตนเอง (Self Activities) ต่อการสอนคับการใช้สื่อการสอนมากเท่าไร ผู้เรียนก็ยิ่ง ได้เรียนรู้เข้าใจและมีประสบการณ์ต่าง ๆ มากขึ้นเท่านั้น

๔. การใช้สื่อการสอนควรจะให้ เป็นการประหยัดเวลา โดยครูจะต้องวางแผน และกะเวลาให้พอดีพอเหมาะ ครูควร จะเตรียมและทดลองใช้สื่อการสอนดูล่วงหน้า

๕. การใช้สื่อการสอนในคราวหนึ่ง ๆ ไม่ควรจะให้ห้มหลายอย่างเกินความจำเป็น ถ้าโรงเรียนมีสื่อการสอนไว้ให้หลายอย่าง ควรจะเลือกใช้สื่อการสอนที่ดีและเหมาะสมกับบทเรียนและครูเรียนมากที่สุด

๖. ในระหว่างการใช้หรือ เมื่อใช้สื่อการสอนเสร็จแล้ว ควรมีการประเมินผลการใช้ทั้งนี้ เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขการใช้ในโอกาสต่อไปให้ดีขึ้น

การเก็บรักษาสื่อการสอน

เอ็ดการ์ เดล (Edgar Dale) ได้กล่าวถึงการเก็บรักษาสื่อการสอนตอนหนึ่งว่า "การเก็บรักษาวัสดุเป็นอย่างดีถือเป็นเรื่องจำเป็นมาก ถ้าหากว่าการทำบัญชีรายชื่อวัสดุนั้นเกิดใช้ไม่ได้ กังนั้น จึงจำเป็นต้องมีช่องใส่ฟิล์ม (Film rack) กดองสำหรับใส่สไลด์ หิ้ง ชั้นสำหรับวาง เครื่องมืออื่น ๆ และ เครื่องมือในการบันทึก ตลอดจนแฟ้มสำหรับเก็บภาพ" ^๑

หลักการเก็บสื่อการสอนมีดังนี้

๑. การจัดระบบในการใช้สื่อการสอนจะต้องจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นที่เข้าใจและมีความเหมาะสมในการที่จะใช้ทั้งต่อผู้ชอ่ยและผู้ให้ปืม

๒. ควรจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการเก็บ เช่น หิ้ง ชั้นสำหรับวางของ โต๊ะที่มีลิ้นชัก ตู้ ฯลฯ ซึ่งสิ่งดังกล่าวควรมีราคาที่เหมาะสม

๓. ในการจัดเก็บสื่อการสอนนั้น ควรพยายามใช้เพื่อที่ในการจัดอย่างประหยัดที่สุด

๔. สภาพแวดล้อมภายในห้องที่เก็บสื่อการสอน ควรอยู่ในบริเวณที่ปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ หรือความร้อนสูง ปราศจากฝุ่นละออง ความชื้นและสนามแม่เหล็กไฟฟ้า

^๑ Edgar Dale, Audio - Visual Methods in Teaching (New York:

ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดให้โทษ

สารเสพติดหมายถึง "สารที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในร่างกายหรือจิตใจ เมื่อได้รับเข้าไปในร่างกายจนเป็นผลให้ผู้นั้นอยากจะได้รับหรือจำเป็นต้องได้รับสารนั้นอยู่ เป็นอาจิน บุหรี่และเหล้าหรือแม่เตกาแห่งอาจินเป็นสารเสพติด แต่สิ่งเหล่านี้เป็นที่ยอมรับของสังคม และไม่ถือว่ารวมอยู่ในปัญหาสารเสพติด ซึ่งเรามักจะหมายถึงสารที่มีโทษภัยมาก และไม่เป็นที่ยอมรับ เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน กัญชา กระตอม สารกระตุ้น ยานอนหลับ และยากดอมประสาท เป็นต้น"

องค์การอนามัยโลกให้คำจำกัดความของสารเสพติดว่าหมายถึงสารใดก็ตาม เมื่อรับเข้าสู่ร่างกายเป็นการกิน ดื่ม สูบ หรือดมก็ตามแล้วทำให้มีผลต่อจิตใจและร่างกายของผู้ใช้สารนี้เรียกว่าสารเสพติดจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

๑. ผู้ใช้สารนี้แล้วต้องเพิ่มขนาดตลอดเวลา
 ๒. เมื่อหยุดใช้สารก็จะทำให้เกิดมีอาการของการอดสาร
 ๓. ผู้ใช้สารนี้เป็นเวลานานจะทำให้เกิดมีความต้องการสารนี้มากขึ้น ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
 ๔. ผู้ใช้สารนี้เป็นเวลานานก็จะทำให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพของผู้นั้นด้วย
- สารเสพติดแบ่งออกได้เป็น ๒ พวกใหญ่ๆ คือ^๒

พวกที่ ๑. ได้แก่ ฝิ่นหรือสารที่มีส่วนประกอบของฝิ่น เช่น มอร์ฟีน (morphine) โอปิเอียม เฮโรอีน (Opiumheroin) และรวมไปถึงสารสังเคราะห์หลายอย่างที่มีคุณสมบัติคล้ายๆ กัน

จรัส สุวรรณเวลา, จิตร สิทธิอมร และวิชัย โปษยะจินดา, "ปัญหาการติดยาในประเทศไทย" (กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักนายกรัฐมนตรี้, ๒๕๒๑).

๒. ป.ป.ส. สำนักงาน. "ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดให้โทษ" (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี้), (ม.ป.ป.), (อัครสำเนา).

พวกที่ ๒ ได้แก่ ยานอนหลับชนิดต่าง ๆ ที่มีผลโดยตรงต่อสมองส่วนกลาง (Central Nervous System) ยาที่มีจำหน่ายทั่วไป เช่น เฟโนบาร์บิโตน (Phenobarbitone), เซคโคเนอล (Seconal) รวมทั้งยานอนหลับอื่นที่ไม่ใช่บาร์บิจูเรท ได้แก่ โบรไมด์ คลอรัลไฮเดรท (Bromide Chloral Hydrate) และยาที่สังเคราะห์ใหม่ ๆ เช่น กูติเตไมด์ เมต้ากัวโลน (Glutitemide Metagualone)

พวกที่ ๓ ยาระงับประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน โคเคอิน และไบกระท่อม

พวกที่ ๔ ยาระงับประสาทหลอน ได้แก่ ัญชา, แอล.เอส.ดี, เอส.ที.พี. ยาเหล่านี้ทำให้ประสาทการรับของคนเรานิดไปจากเดิม รวมทั้งสรวอย่างอ่อนและเห็นบางอย่าง

พวกที่ ๕ สารระเหยต่าง ๆ เช่น เบนซิน ทินเนอร์ แล็กเกอร์ กาวพลาสติก กาวติดเครื่องบิน น้ำมันล้างสี น้ำมันทำความสะอาด น้ำมันเคลือบเงา น้ำมันกาส น้ำมันไฟแช็ค น้ำมันล้างเล็บ และสีทาบ้าน เป็นต้น

พวกที่ ๖ ปัจจุบันองค์การอนามัยโลกได้จัดให้ แอลกอฮอล์ เป็นสารเสพติดอย่างหนึ่งด้วย เพราะแอลกอฮอล์ เมื่อถึงมจนติดแล้วจะมีโทษเช่นเดียวกับสารเสพติดชนิดอื่น ๆ

สารเสพติดที่แพร่หลายในปัจจุบัน*

"ฝิ่น"

เป็นสารประกอบที่สกัดมาจากผลของต้นฝิ่น สารประกอบนี้มีโปรตีน เกลือแร่ ยาและกรดอินทรีย์ รวมอยู่ แต่ในเนื้อฝิ่นจริง ๆ นั้นมีสารประกอบอยู่ประมาณ ๒๕ ชนิด

* ป.ป.ส., สำนักงาน, เรื่องเดียวกัน.

และมอร์ฟิน เป็นชนิดที่ออกฤทธิ์ที่สำคัญที่สุด

ฝิ่นเป็นสาร เสพติกาให้โทษที่เป็นต้นตอของสาร เสพติกกึ่งปวง และสำคัญที่สุด เพราะเราได้มอร์ฟิน เฮโรอีน และโคเคอีนมาจากฝิ่นทั้งสิ้น

ฝิ่นได้มาอย่างไร

ฝิ่นได้มาจากยางซึ่งกรีกจาก เปลือกผลของฝิ่นคิบ ยางที่ถูกกรีกจะมีสีขาว เมื่อถูกอากาศจะมีสีคล้ำลงกลายเป็นยาง เหนียวสีน้ำตาลไหม้หรือดำ มีกลิ่นเหม็นเขียว และระสมเรียกว่าฝิ่นคิบ จะเป็นฝิ่นสุกก็ได้อีก เมื่อไ้้นำฝิ่นคิบมา เคี่ยวกับน้ำในการทำฝิ่น สุกนี้ อาจจะมีการผสมกับสารอื่น ๆ เพื่อให้ได้ปริมาณมากขึ้น แล้วนำมาห่อกระดาษเข้า เป็นจ้อย ๆ หนึ่ง หนักประมาณ ๑.๖ กก. หรือห่อในถุงพลาสติก เพื่อรักษาคุณภาพไว้ หรืออาจจะห่อด้วยใบแห้งของต้นฝิ่นหรือก้วยผ้ากระดาษน้ำมัน กระดาษหนังสือพิมพ์ ตลอดจนบรรจุในกระป๋องสังกะสีขนาดต่าง ๆ ก็ได้

การสังเกตอาการผู้เสพติคฝิ่น

ผู้คิคฝิ่นหรืออนุพันธ์ที่ได้มาจากฝิ่นในระยะหนึ่ง มีอาการชুবวม เนื้อตัว เหลือง ริมฝีปากเขียว ตาและ งวง เหงาหวานอน สับปะหงก แก้วตาหรือไม่รู้สึกลในความหิว เป้อเลื่อนลอย ซึพจร เค้นช้า หายใจช้า พุกจาไม่อยู่กับร่องกับรอย พวกคิคไอระเหย มักจะพบรอยไหม้ เกรียมที่นิ้วมือ

ผู้คิคฝิ่น ขณะ เสพ เข้าไปแล้วจะมีอาการซึม เคลิ้ม งวง พุกช้า อารมณคิขณะ ที่ซึมมักจะทำอะไรไม่ถูก ไม่มีอารมณคิ

ขณะไม่ไ้เสพเลยจะแสดงอาการงวง ซึม ใจเลื่อนลอย พุกด้วยไม่รู้ เรื่อง ความคิคไม่ว่องไว แบบคนทั่ว ๆ ไป เช่นพุกด้วยจะค้อย ๆ เหลียวไปมอง

ขณะไ้กลั เวลา เสพจะมีอาการหงุดหงิดคุดน เจียวซึน เป็นพัก ๆ ในพวกที่คิคสาร เสพติคชนิดคิอย่างรุนแรง พอกไ้กลั เวลา เสพจะหมคฤทธิ และลงไปกอกกับพื้นในขณะที่มี อาการคิแปรอยาก เสพคิ

"มอร์ฟิน"

เป็นอนุพันธ์ที่สำคัญของฝิ่น มีความร้ายแรงกว่าฝิ่น ๔ - ๑๐ เท่า ชาวเยอรมันชื่อ เซอร์ทเนอร์ เป็นผู้ค้นพบโดยสกัดได้จากฝิ่น เมื่อปี ค.ศ. ๑๘๐๓ ในปัจจุบันสามารถสังเคราะห์ขึ้นได้โดยการวิธีโดยตรง

มอร์ฟิน เป็นผงสีขาวหรือเทา เกือบขาว (ปัจจุบันมักทำเป็นก้อนคล้ายก้อนสบู่แต่ใหญ่กว่า แต่ละก้อนจะมีน้ำหนักประมาณตั้งแต่ ๔๕๐ ถึง ๑,๐๐๐ กรัม โดยมากที่พบประติบัติตรา ๘๘๘) มอร์ฟินนั้นไม่มีกลิ่น มีรสขม มีฤทธิ์สูงกว่าฝิ่น เสพติดได้ง่ายบรรจุนอกในลักษณะที่เป็นเม็ด เป็นผง และเป็นก้อนหรือละลายบรรจุนอกสำหรับฉีด นำเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีฉีดเป็นส่วนมาก มอร์ฟินเป็นยาหลัก หรือยามาตรฐานของยาแก้ปวด ยาชาพวกนี้กดระบบประสาทส่วนกลาง ลดความรู้สึกเจ็บปวด ทำให้รู้สึกง่วงจนหลับไป และลดการทำงานของร่างกาย อากาศข้างเคียงอื่น ๆ ก็คือ อาจทำให้คลื่นเหียน อาเจียน หงุดหงิด เกิดอาการคันหน้า ตาแดง เพราะโลหิตคั่งที่มานาคาค่า หกคืบและหายใจลำบาก

ยากลายมอร์ฟินซึ่งผลิตโดยวิธีทาง เคมีก็มีในปัจจุบัน และเป็นที่ยอมรับกันทั้งนี้ เพราะเป็นยาที่ลดความรู้สึกต่อการกระตุ้นทั้งร่างกาย และจิตใจ ทำให้เกิดความอึดอึด หมดความกลัว คลายความตึงเครียดและหมดกังวล

การสังเกตอาการผู้ติคมอร์ฟิน

ผู้ติคมอร์ฟิน หรือผู้ที่เสพมอร์ฟิน เสพตอนแรกจะลดความเจ็บปวด ทำให้ง่วงนอน และนอนหลับง่าย ทั้งนี้มอร์ฟินลดการทำงานของร่างกาย

อาการกิน จะเคลิ้ม ซึม ง่วงเหงา ซบเซา ไม่แยแสต่อสิ่งแวดล้อม

อาการอด จะมีนิสัยระราน ความคิดสับสน อยู่ไม่สุข โมโหง่าย หวาคระแวง ลักษณะร่างกายขมขมในกรณีผู้เสพใช้สารนี้ในระยะหนึ่งพอประมาณ

ผู้ที่เสพบ่อย ๆ

๑. จะติคสารนี้ทั้งทางจิตใจและร่างกาย

๒. นาน ๆ เข้าจะเกิดความเคยชิน จะต้องเพิ่มสาร เสพติคิให้มากขึ้น มีความต้องการสาร เสพติคิมากขึ้น

"เฮโรอีน"

สกัดได้จากมอร์ฟีน โดยกรรมวิธีทางเคมี ซึ่งเกิดปฏิกิริยาระหว่างมอร์ฟีน และน้ำยาอะซิติกแอนไฮไดรต์ เฮโรอีนมีความร้ายแรงมากกว่ามอร์ฟีนประมาณ ๔-๕ เท่า และร้ายแรงกว่าฝิ่น ประมาณ ๑๒ - ๑๘ เท่า

เฮโรอีนที่จำหน่ายในประเทศไทยมีอยู่ ๒ ชนิดคือ

๑. เฮโรอีนบริสุทธิ์ หรือเรียกว่า เฮโรอีนเบอร์ ๘ ลักษณะเป็นผงขาว ละเอียก ไม่มีกลิ่น รสขมจืด มักบรรจุในซองกระดาษ หรือพลาสติกหรือขวดพลาสติก เล็ก ๆ ขนาดชวคยานัตถุ์ นำเข้าสู่ร่างกาย โดยวิธีผสมในบุหรี่สูบ หรือใช้เข็มหรือจิ้ม สูบ ปลูก นึก หรือปนในอาหารรับประทาน หรือฉีดยาเข้าร่างกาย

๒. เฮโรอีนผสม หรือเรียกว่า เฮโรอีนเบอร์ ๓ หรือไอระเหย เป็น เฮโรอีนไม่บริสุทธิ์ เพราะได้ผสมสารอื่นลงไปด้วย เช่น สารหนู สตรีกนิน ยานอนหลับ กรดประสานทอง น้ำกัญชาต้น และสิ่งต่าง ๆ จึงทำให้เฮโรอีนเป็นสิ่งต่าง ๆ กัน เช่น สีม่วงอ่อน สีชมพูเข้ม สีดินลูกรัง เฮโรอีนชนิดนี้มีลักษณะเป็นเกร็ด ไม่มีกลิ่น มักบรรจุ ในซองพลาสติกหรือห่อกระดาษในแคปซูล นำเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีสูบ มักทำเป็นครายี่ห้อ ต่าง ๆ กัน เท่าที่พบแล้วมีมากกว่า ๓๐ ครา เช่นคราลักก็ส์ไครค์ ครากาโรค ครา ๕๕๕ ครามังกรกุ เป็นต้น

การสังเกตอาการผู้ติดเฮโรอีน

ลักษณะทั่ว ๆ ไปร่างกายผอมชืด หรือผอมเหลือง นัยตาเหลือง บางคนหน้าคา คล้ำ ริมฝีปากเขียว ดวงตาเหมอลอย ผิวกายกำคล้ำ หรือเหลืองซีด น้ำหนักตัวลดลง อย่างรวดเร็ว สมองเสื่อม ความคิดอ่านและความจำเสื่อมช้ำ ปัญญาอ่อน ฟุ้งซ่าน บางครั้ง กำลังพูดเรื่องหนึ่งกลับไปพูดอีกเรื่องหนึ่ง อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย มักมีความวิตกกังวล เสมอ มีอาการหายใจช้ากว่าปกติ ผู้เสพเกินขนาดอาจถึงแก่ความตายได้โดยหัวใจหยุดทำงาน

ฤทธิ์ของ เฮโรอิน

เป็นสาร เสพติดที่ร้ายแรงยิ่งกว่ามอร์ฟีนติดง่าย เลิกได้ยากกว่ามอร์ฟีน และ
 ฝิ่นมากพอหลง เสพไม่กี่ครั้งก็ติดทันที

ระยะ เริ่มเสพ จะมีอาการง่วง มึนงง และหลับใหลสนิทมากบางครั้งอาจมี
 อาการคลื่นไส้และอาเจียน

ระยะติด ร่างกายยิ่งเสื่อมโทรมหนัก สมองและปราสาทถูกทำลาย ระบบ
 ทาง ๆ ของร่างกายถูกทำลายไป อายุสั้น ตายเพราะมีโรคแทรกหรือตายเพราะ
 เผลอตัววิซสารนี้เกินขนาด

ระยะขาดสารนี้ จะมีความรู้สึกทรมานมากมาย ทูรนทูรายน้ำมูกน้ำตาไหล
 เหงื่อแตกชุ่ม ปวดตามกระดูก และกล้ามเนื้อปวดท้องอย่างรุนแรง หูอื้อ เพื่อคลั่ง บางคน
 เกิดอาการชัก และหมดสติไป ซึ่งอาจตายได้ในระยะนี้

"กัญชา"

เป็นที่รู้กันดีว่าเป็นสาร เสพติดชนิดหนึ่ง ซึ่งอยู่ในความควบคุมของ พ.ร.บ.
 กัญชา เป็นสาร เสพติดประเภทกระตุ้นประสาท ผู้เสพติดที่ใช้กัญชาในระยะนาน จะมีอาการ
 ค้านทาน (ชินยา) ต้องเพิ่มปริมาณให้มากขึ้น

ฤทธิ์ของกัญชาต่อผู้เสพนั้น ขึ้นอยู่กับบุคคลต่าง ๆ กัน บางรายได้ใช้เล็กน้อย
 ก็เกิดอาการ เป็นพิษ บางรายใช้มากไม่มีอะไรเกิดขึ้น อาการ เป็นพิษ เมื่อเสพกัญชา
 คืออาการสั่นของกล้ามเนื้อ มีเสียงในหู รู้สึกร้อนในศีรษะ และมึนงง มือเท้าเย็น
 ม่านตาขยาย หายใจไม่สะดวก ถ้าอาการมากขึ้นจะคลื่นไส้ อาเจียน ตื่นเต้น
 กระสับกระส่าย อารมณ์และความคิดสับสน การตัดสินใจและสมาธิเสียไป การรับรู้
 สิ่งต่าง ๆ ก็เสียไป ความสติไม่อยู่ เกิดอาการ เป็นโรคจิตขึ้น ทั้งนี้ ผู้เสพกัญชา เป็น
 ประจำจิตใจอาจเสื่อมจนกลายเป็นโรคจิตได้

สารที่ทำให้เสพติด เป็นน้ำมันกัญชา ซึ่งอยู่ในดอกและใบของต้นกัญชา

ลักษณะของกัญชาที่ลักลอบซื้อขายกัน ในกรณีที่ลักลอบ เป็นจำนวนมาก อาจ เป็น
ลักษณะกัญชาแห้ง บรรจุกระสอบหรือถุง หรืออัดเป็นกัญชาแผ่น เรียกว่า ฮาชีช
(Hashish) โดยสกัดเอาสาร เทตราไฮโดร แคนเนบินอล สำหรับ

การลักลอบรายย่อย ส่วนมากเป็นกัญชาแห้งอยู่ในถุงพลาสติก เพื่อนำไปมวนเป็นบุหรี่สูบ
ถุงละ ๕ - ๑๐ บาท บุหรี่กัญชาส่วนมากถ้าไม่มวนด้วยกระดาษบุหรี่ปรรคมก ก็มวนด้วย
บุหรี่ปกกรองที่ขยี้เอาใบยาออกแล้วใส่ใบกัญชาแทน ส่วนมากนิยมยี่ห้อ "สายฝน" เพราะ
มีจำหน่ายในประเทศมาก ราคาถูกกว่าบุหรี่ปกต่างประเทศ นำเข้าสู่ร่างกายโดยวิธี
สูบ มีกลิ่นเหม็นเหมือนหญ้าแห้งหรือกลิ่น เชือกไหมไฟ

ปกติแล้ว ผู้เสพจะรู้สึกผลของกัญชาทันที ๑๕ นาที หลังจากสูบแล้วหนึ่งมวน
ฤทธิ์ของกัญชาจะมีอยู่นานตั้งแต่ ๒ - ๔ ชั่วโมงขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละบุคคล

การสังเกตอาการของผู้เสวกัญชา

โดยปกติจะสังเกตได้ยาก นอกจากที่ติดใจในระยะเรื้อรัง ปกติจะช่างพูดมาก
คำขยายกว้างหลุกหลิก ชอบหัวเราะก๊อง ๆ ไม่มีอาการรอกคลื่น และไม่มีเหตุผล อยากร
กินของหวาน พุกกึ่ง มีอาการคล้ายเมาสุรา แต่ไม่มีกลิ่น พอฤทธิ์ยาทำงานไปได้
๒ ชั่วโมง (ซึ่งแล้วแต่นาฬิกาของกัญชาและร่างกายของผู้เสพ) จะมีอาการง่วงนอน และ
ซึม สำหรับพวกที่ติดมาก ๆ จะเกิดอาการสะกึ่ง เห็นภาพหลอน หวาดกลัวต่อความตาย
โดยปราศจากเหตุผล การสังเกตผู้สูบบุหรี่กัญชานั้น สังเกตควยกลืน สังเกตก้นบุหรี
กัญชาและใบกัญชา

ขณะเสพ

- เดิน เก้งก้าง
- หายใจถี่
- บางครั้งอุณหภูมิของร่างกายลดลง
- รับประทานอาหารไม่รู้จิกอิม
- น้ำมูกไหล

- อาการรำ เริง
- แสดงคนว่าตนเองอยู่เหนือความจริง
- ลืมวันเวลา
- บางครั้งหัวเราะรำ เริงอย่างออกกลืนไม่อยู่

ถ้าใช้มาก ๆ และบ่อยครั้ง

- จะเกิดความสะทึง
- เห็นภาพหลอน
- หวาดกลัวต่อความตายโดยปราศจาก เหตุผล
- เห็นภาพลวงตา
- มีอาการโรคจิตแบบ เกิดอุปทาน เห็นสิ่งไม่ เป็นจริง
- ถ้าใช้มากขึ้นไป อาจ เกิดภาวะจิตผิดปกติอย่างร้ายแรงได้ ผู้ตกอยู่ใน อิทธิพลของกัญชา จะตัดสินใจโดยละเอียดไม่ได้ เชื่อคนง่าย ประสาทและความคิด อ่อนแอ เมื่อ เมื่อกัญชาขณะขับรด เป็นอันตรายมาก

กัญชานั้นไม่ทำให้ติตสารทางร่างกายเหมือนสาร เสพติคชนิดอื่น ๆ การ เลิก สูบก็ไม่ทำให้แพ้ง เช่นสาร เสพติคชนิดอื่นที่ เลิกไม่ได้ นั้น เป็นเพราะติตสารทางจิตใจ โดยเฉพาะพวกที่เสพอยู่บ่อย ๆ

"กระท่อม"

กระท่อม เป็นพืช เสพติคชนิดหนึ่ง ส่วนมากพบในทวีป เอเชีย โดยเฉพาะใน ประเทศอินเดียและในประเทศไทย ลักษณะ เป็นต้นไม้ยืนต้นขนาดกลางชนิดหนึ่งมีแก่น และไม้เนื้อแข็ง ใบบาง เป็นสิ่ง เสพติคในลักษณะคล้ายใบกระทิงงา หรือใบต้นฝรั่งหน้าทับ ต้นกระท่อมมี ๒ ชนิด

- ก. ชนิดก้านและ เส้นของใบ เป็นสีแสด เรื่อ ๆ
- ข. ต้นสี เขียวใบ เขียวคอกกลมโต เท่าผลพุทราไทย ล้อมรอบด้วย เกสรสีแสด เรื่อคล้าย ๆ คอกกระถิน การ เพาะ ปลูกใช้คอกที่แห้งหว่านซึ่งขึ้นง่ายในฤดูฝน

การสังเกตอาการของผู้เสพรกระทอม

- จะมีความรู้สึกว่ประสาทมันชา
- ใจคอหนักแน่น
- อารมณ์เสพรื่นเริง แจ่มใส
- หายปวดเมื่อย
- มีเรี่ยวแรงดี ทำงานไม่เหน็ดเหนื่อย
- เหลือกเพลินคองงานจนลืมรับประทานอาหาร
- ไม่อยากเลิกงาน
- ไม่อ่อนเพลีย
- ทนแดดแม้จะร้อน เพียงใจก็ไม่รู้สึก แดดลัวฝน เพียงแค่เห็น เมฆตั้ง แล้ก็ชักหนาวสัน แต่ไม่กลัวน้ำ คืออาบน้าคามปกติ

ผู้เสพรจิตสัง เกตฉิวหนึ่งจะคำ เกรียมคล้ายถูกแคะจัก แม้อยู่ที่รมัก เช่น เคียวกัน อัจจารจะมีสี เขียว เป็นเม็กคล้ายมูลแพะ ท้องผูกแห้งประจำ ต้องระบายท้องอยู่เสมอ เสพครั้งหนึ่ง ๆ จะออกฤทธิ์อยู่นาน ๓ - ๔ ชั่วโมง พยายามกดฤทธิ์ก็คอง เสพอีกคล้ายการสูบฉีน คนที่ไม่เคยเสพมาก่อน และ เสพตามขนาดที่นิยม เสพทั่วไป จะเกิดอาการมีนงคองแห้ง คลื่นไส้ อาเจียนเมจจต้องนอน

อาการ เมืองคเสพ (สำหรับผู้คิกแล้ว)

มีอาการ เกิดขึ้นคล้ายยอกฉีน แต่ไม่รุนแรงเท่าฉีน ใจคองหงอกหงิก ฉุนเฉียว กระวนกระวายเล็กน้อย อารมณ์ซึมเศร้า และงง ร่างกายอ่อนเพลีย ปวดเมื่อยตามข้อ และกล้ามเนื้อใหญ่ ๆ โดยเฉพาะขาและเอว ไม่อยากทำงานอะไร เพราะมีความรู้สึกเกียจคร้าน เบื่ออาหาร นอนไม่หลับ

"แอมเฟตามีน"

เป็นสารประ เกทกระคุนประสาท และเป็นสารอันตรายที่เสพคิก เป็นนิสัยได้ อยู่ในความควบคุมของพระราชบัญญัติสาร เสพคิก มีฤทธิ์กระคุนประสาทในส่วนสมอง

ทำให้ความคิดอ่านมองโลภในสมองและร่างกาย ไม่มีความเหน็ดเหนื่อยในระยะแรก
ที่เสพ ซึ่งพวกที่ต้องการกำลังทางร่างกายและสมองนิยมใช้กว่าบุคคลปกติ เพราะ
ผลทางกระตุ้นของฤทธิ์สารนี้จะทำให้เกิดอาการตื่นเต้นใจสัน มือสั่น ความคิดอ่าน
เร็วกว่าปกติ แต่สมาธิเสีย นอกจากนี้สารแอมเฟตามีนยังมีอิทธิพลต่อระบบการไหล
เวียนของโลหิต ทำให้เส้นโลหิตสูง กระตุ้นหัวใจ จึงทำให้เกิดอาการใจสัน อันตราย
ของสารแอมเฟตามีนนี้ ไม่เพียงแต่ทำให้ติดเป็นนิสัยเท่านั้น การใช้สารนี้ติดต่อกัน
ระยะนานจะเกิดการ เป็นพิษ ทำให้สุขภาพทรุดโทรม มีความเสื่อมทางจิตถึงขั้นโรคจิต

สารแอมเฟตามีนมีชื่อในทางการค้าต่าง ๆ กันเช่น เบนซีครีน เด็กซีคีน
ไอโซมิน นิโอเฟตามีน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมียาสำเร็จรูปที่มีส่วนผสมของแอมเฟตามีน
อีกหลายชนิดในปัจจุบันมีอยู่แพร่หลาย ๔๐ ชนิด สารแอมเฟตามีนมีจำหน่ายทั้ง เป็น
เม็ด รูปวาง และสีต่าง ๆ และแคปซูล นำเข้าสู่ร่างกาย โดยรับประทานหรือผสม
ในอาหารหรือเครื่องดื่มชนิดน้ำ บรรจุหลอดใช้ฉีดเข้าร่างกาย สารแอมเฟตามีนนิยม
ใช้ในหมู่นักแข่งรถ หรือผู้ที่ใช้แรงงานเพราะสารประเภทนี้เป็นสารกระตุ้นประสาท
เพราะจะได้ไม่ง่วงนอน ซึ่งมีชื่อเรียกว่า "ยาม้า" หรือ "ยาขยัน" ที่ผสมในกาแฟ
เรียกว่า "กาแฟพิเศษ" ทางราชการได้ประกาศให้สารแอมเฟตามีนเป็นสารเสพติด
ให้โทษอย่างหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๓ ผู้ผลิตมีไว้ในครอบครอง ชื่อขาย
หรือ เสพมีความผิด เหมือนกับสาร เสพติดให้โทษอย่างอื่น

การสังเกตอาการของผู้เสพแอมเฟตามีน

มักโผงผาง เกะกะระราน พุกจาเร็ว คึกคัก ไม่อยากรับประทานอาหาร
ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ปากแห้ง ลมหายใจเหม็น ตัวโคลงเคลง จุกตาคว่ำเบิกกว้าง
เหงื่อออกจืด ชอบเลียริมฝีปาก ชอบฉุนหรือเกาจมูก สูบบุหรี่ยึก

สารประเภทนี้เช่น "ยาม้า" "ยาขยัน" ดังนั้น พวกที่ใช้สารนี้เราก็ต้อง
ตั้งข้อสงสัยว่า ต้อง เป็นพวกที่ต้องการกำลังไม่อยากหลับนอน เช่นพวกขับรถบรรทุก

นักศึกษาที่ต้องการดูหนังสือติดต่อกันหลายวันโดยไม่ต้องพักผ่อนหลับนอน บางพวกเช่นพวกนักร้อง นักรำ ก็ต้องการอดนอน แรก ๆ ล้วนใช้สารประเภทแอมเฟตามีนตามคำสั่งของแนะนำของเพื่อน พอตกกลางวันนอนไม่หลับ เพราะไปใช้สารอีกประเภทหนึ่ง คือสารระงับประสาท แต่ในกรณีนี้ต้อง เป็นพวกที่เจนนึก หรือพวกที่เคยใช้สารเสพติดมาก ๆ หรือไม่ก็เป็นพวกที่มีปัญหาชีวิต ยึดสารเสพติดเป็นเครื่องระงับประสาทและร่างกายโดยไม่ใช้จิตใจของตัวเอง เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้ง

"บาร์บิจู เรท"

เป็นสารประเภทกดประสาทที่รู้จักกันคือ "เหล้าแห้ง" "เซโคบอล" และชนิดอื่น ๆ เช่น โซโคบาร์บิทัล เฟโซโคบาร์บิทัล เฟโนบาร์บิทัล อาโมบาร์บิทัล สำหรับเซโคบาร์บิทัลโซเคียม หรือเซโคบาร์บิโทนโซเคียม เป็นยาระงับประสาทและเป็นยานอนหลับ จึงเป็นที่นิยมใช้แพร่หลายในพวกพาร์เนอร์ นักร้อง และผู้ทำงานกลางคืน แต่ต้องนอนกลางวัน ลักษณะของยามี่หลายแบบ เป็นเม็ดกลม เม็ดแบนกลม เม็ดยาว และแคปซูลสีก็มีสีขาว สีชมพู สีแดง สีเขียว สีเหลือง สีฟ้า เป็นต้น

การสังเกตอาการของผู้เสพยาบาร์บิจู เรท

ผู้ที่ใช้เซโคบาร์บิทัลโซเคียมหรือที่เรียกว่า เซโคบอล หรือ "เหล้าแห้ง" อาการของพวกนี้จะมีอาการง่วงเหงาหาวนอน มีซึมท้อ พูดจาเสียงเหมือนคนเมาสุรา เนื้อชา เสร้าสร้อย ชอบทะเลาะคำทอ กล่าวคำรุสวาท โชชชโชเซ บางครั้งอาเจียน สำหรับพวกที่ตกเป็นอิทธิพลต่อสารชนิดนี้โดยง่ายคือ ฤทธิ์ของสารนี้ทำงานได้อย่างรวดเร็ว นอกจากจะสังเกตอาการเหมือนเมาสุราแล้ว จะสังเกตได้จากกรกระทำที่ผู้ใช้สารบาร์บิจู เรทกระทำสิ่งที่ผิดศีลธรรมอย่างไม่เมียงอาย

"แอล. เอส. ดี"

เป็นสารประเภทหลอนประสาท เป็นสารที่มีฤทธิ์ต่อระบบประสาทกลาง ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และจิตใจอย่างร้ายแรง สารนี้สะกิดจาก

เชื่อว่าที่เกิดบนเมฆขาวไรย์ มีจำหน่ายทั้งชนิดเม็ด ผง และน้ำ การใช้สารนี้ขนาด นิดเดียว (๕๐ - ๒๐๐ ไมโครกรัม ขนาดปลายเข็ม) ก็มีปฏิกิริยากับผู้เสพ จึงทำให้ ผู้ใช้ ผู้เสพลืมโลก ท่องไปในวิมานแห่งสารเสพติดเป็นเวลา ๔ - ๑๒ ชั่วโมง ซาก สติสัมปชัญญะ มีอาการสั่น ความดันโลหิตสูง เกิดอารมณ์หลอนตัวเอง เห็นสิ่งที่ไม่เป็น จริง เหมือนคนเพ้อ เกิดอาการเปลี่ยนแปลงทั้งรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส และ อารมณ์ เช่น เห็นกิ่งไม้เป็นงู สำคัญดีที่ความมีฤทธิ์สามารถเค้นขนน้ำได้ ดูปไฟได้ เป็นบ่อ เกิดสำคัญในการกระทำอิทธิปาตกรรมได้ ผู้เสพที่รับประทานมากอาจถึงชีวิต ได้ จะเริ่มออกฤทธิ์ภายใน ๓๐ นาทีหลังจากเสพเข้าไป เสื่อมฤทธิ์ภายใน ๔ - ๑๒ ชั่วโมง

การสังเกตอาการของผู้ใช้สารประเภทหลอนประสาท

เช่นสารแอล. เอส. ที หรือสาร เอส. ที. ที. อาการที่สังเกตได้ ประสาท หลอนอย่างหนัก อยากรฆ่าตัวตาย ทำสิ่งแปลก ๆ โดยไม่คาดฝัน และเห็นสิ่งของ ผิดธรรมดาไป เปลี่ยนไปจากความจริง ทั้งรูป รส กลิ่น และ เสียง ตัวอย่าง เช่น ฝรั่งเศสปีที่ใช้ แอล. เอส. ที. แล้วเขามีภิกษุติดคอด้วย และทำร้ายร่างกายตัวเอง เป็นต้น

"น้ำมันระเหยหอม" *

เนื่องจากในระยะนี้ฝนแล้ง ทางภาคเหนือทำให้การปลูกดินของชาวเขา บริเวณสามเหลี่ยมทองคำไม่ไค้ผล ไค้ดินน้อย ประกอบกับความสามารถในการปราบปราม

* อุกมศิลป์ ศรีแสงนาม, ผู้ช่วยศาสตราจารย์, "น้ำมันระเหยหอม : สารเสพติดตัวใหม่ที่ร้ายกว่าเฮโรอีน," ภาควิชาจิตเวชศาสตร์, คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, (ม.ป.ป.), (อัคราเนา).

ของเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมกับกรมการประสานงานอันมีประสิทธิภาพของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ทำให้เฮโรอีนซึ่งเคยแพร่หลายแทบจะทุกหัวระแหงในประเทศไทย และราคาถูกลงอย่างไม่น่าเชื่อ กลายเป็นของหายาก ยาก ต้องรู้แหล่งแห่งที่ และเจ้าจำนำกันจริง ๆ จึงจะหาซื้อได้ แต่ก็ด้วยราคาซึ่งแพงขึ้นไปเกือบ ๑๐ เท่าตัว ดังนั้น ผู้ที่ติดสารเสพติดเป็นจำนวนมากจึงใช้วิธีหันไปหาสารเสพติดชนิดอื่นที่ราคาถูกกว่า หาได้ง่ายกว่ามาทดแทนผงขาว หรือสารเสพติดที่สกัดจากฝิ่น นั่นคือ "น้ำมันระเหยหอม" ชนิดต่าง ๆ เช่น ทินเนอร์ผสมสี น้ำมันเบนซิน น้ำมันไฟแช็ค น้ำมันก๊าด น้ำมันเล็กเกอร์ กาวชนิดต่าง ๆ น้ำมันชักเงา ยาทาเล็บ ตลอดจนสเปรย์ชนิดต่าง ๆ โดยหารู้ไม่ว่า เป็นการหนีเสือปะจรเข้ เพราะสารเสพติดแบบใหม่นี้มีพิษร้ายแรงกว่า เฮโรอีนมากมายหลายสิบเท่า เพราะในขณะที่เฮโรอีนทำให้สุขภาพทั่วไปทรุดโทรมก็จริง แต่ก็ไม่ได้ทิ้งความพิการ ถาวรไว้ให้แก่อวัยวะใด ๆ ในร่างกายและหากเลิกเสพพักฟื้นไม่นาน สุขภาพก็จะแข็งแรงกลับคืนสู่สภาพปกติได้ แต่พวก "น้ำมันระเหยหอม" นี้หากเสพจนติดและเป็นเวลานานจะทำให้ร่างกายเกิดพยาธิสภาพที่ถาวร เป็นความพิการที่ไม่สามารถแก้ไขให้กลับคืนสู่ปกติได้อีก เช่นมะเร็งในเม็ดเลือด สมอพิการ คับพิการ ไตพิการ และที่ร้ายกว่านี้คือพิการทางพันธุกรรมด้วย คือไปทำให้โครโมโซม (Chromosome) ซึ่งเป็นตัวถ่ายทอดกรรมพันธุ์ ไปสู่ลูกหลานนั้น เกิดความผิดปกติไป เป็นการสร้างเวรกรรมแก่ลูกหลานและกระทบกระเทือนถึงความมั่นคงของประเทศชาติอย่างยิ่ง

วิธีเสพ

๑. ชุบสำลีหรือผ้าก๊อไว้ใ่มือแล้วกจจอมุกสูดดมเข้าไปแรง ๆ มักได้แก่ทินเนอร์ แล็กเกอร์ เบนซิน น้ำมันไฟแช็ค

๒. ใส่ถุงพลาสติก และมีหลอดกาแฟเสียบไว้แล้วพันปากถุงด้วยยางแบบถุงโอเลี้ยงที่ขายตามสถานีรถไฟ ต่างกันที่หลอดกาแฟไม่จุ่มลงไปอยู่ในระดับน้ำ แต่โผล่เหนือระดับน้ำ และของในถุงก็ไม่ใช่อโอเลี้ยงหรือเครื่องดื่มทั่วไป แต่เป็นทินเนอร์

หรือ เบ็นซิน หรือน้ำมันวานิลลิกเงา เวลาจะเสกก็ยกเอาหลอดกาแฟจ่อตรงจุมูกสูดดม
เอาไอระเหยของน้ำมันในถุง เข้าไปในปอด

๓. ใส่สลัวยาคุม โดยเอาถ้วยา เต็มออกใช้สำหรับน้ำมันระเหยหอมที่
คนชอบใส่แทนที่ และสูดดมทางจุมูกแบบคนจะเป็นลมหรือคนเป็นหวัดคุมยาคุม

๔. คิมกิน เข้าทางปากเลย เช่นน้ำมันกำช

๕. สเปรย์ใส่ถุงพลาสติก แล้วดมอีกที่ เช่นพวกสเปรย์ในห้องนอน
สเปรย์ฉีดผม สเปรย์ระงับกลิ่นตัว สเปรย์ซักเงา เฟอริเจอร์

บางคนอาจฉีดสเปรย์เข้าไปในตู้เสื้อผ้า หรือตู้ยั๊ย แล้วยื่นหน้า เข้าสูดดม

จะเห็นว่าสาร เสพติดพวก "น้ำมันระเหยหอม" นี้มีอยู่ในผลิตภัณฑ์ของใช้
แทบทุกครัวเรือนหรือหาซื้อได้ทุกหนทุกแห่งด้วยราคาถูกรวมกับทุกชนิดก็มีกลิ่นหอม
ที่ประชาชนทั่วไปจำนวนไม่น้อยชอบกลิ่นของมัน (สำหรับคนส่วนใหญ่อาจจะรู้สึก
เหม็นเวลาใกล้กลิ่นน้ำมัน เบ็นซิน ทินเนอร์ สีทาบ้าน สีทาเฟอริเจอร์ แลคเกอร์ แต่
ก็มีคนที่ดมแล้วรู้สึกหอมและชอบ) จึงทำให้เสพติดได้ง่าย ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงกาล
โดยเฉพาะ เด็ก ๆ นักเรียนทั้งหญิงและชายและประชาชนทั่วไปยังไม่ทราบถึงพิษ
ภัยอันร้ายแรงของมันเลย เห็นเป็นเรื่องเล็ก

พวก "น้ำมันระเหยหอม" นี้เมื่อสูดดมเข้าไปในกระเพาะอาหาร ก็จะถูก
ดูดซึมเข้าไปในหลอดโลหิตไหลเวียนไปอวัยวะต่าง ๆ และส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
และไปออกฤทธิ์โดยตรงด้วยการไปกดสมองกลาง ดังนั้น พอสูดดมไม่กี่นาทีก็จะเริ่ม
มีอาการ ฟูา ลักษณะของคนเมา "น้ำมันระเหยหอม" นั้น คล้ายกับคนเมา เหล้า
คือเวียนศีรษะ ตาพลา เวลาจะทำอะไรจึง เพ่งจ้องเหมือน "ตาขวาง ๆ" ลิ่นไก่อลื่น
เกินโซเซง่วงซึม จิตใจครึกครื้น เหม่เหม่คึกคะนอง (ซึ่งอาจทำให้เกิดพฤติกรรมที่
อุกอาจ เช่นประกรอบอาชญากรรมได้) สติปัญญามันตีบ มีหูแว่ว ภาพหลอน ประสาท
หลอน ความคิดแบบหลงผิดและหากสูดดมต่อไป จะคอยหมกสติจนถึงค้นโคมาและตายได้

สาเหตุที่ตายนั้น ส่วนมากเนื่องจากสูดดมสารพวกนี้จนเกินขนาด สารนี้
ไปกดสมองกลางโดยเฉพาะไปกดที่ศูนย์ควบคุมการหายใจ ทำให้หยุดหายใจ

นอกจากนี้ สารนี้ยังไปออกฤทธิ์ต่อหัวใจ ทำให้หัวใจเต้นเร็วและไม่เป็นจังหวะ และในที่สุดหยุดเต้นตายด้วยหัวใจวาย

สาร เสพติดพวก "น้ำมันระเหยหอม" นี้มาแต่ละครั้งใช้เวลาตั้งแต่ไม่กี่นาทีจนถึง ๑ - ๒ ชั่วโมง เท่านั้นที่สร้างเมา เมื่อสร้างแล้วมักไม่มีอาการ แองคิโอเวอร์ เช่นสารเสพติดชนิดอื่น ๆ พวกเด็ก ๆ มักเรียนจึงนิยมมาก เพราะนอกจากหาง่าย ราคาถูกแล้ว ยังสามารถเมาได้วันละหลาย ๆ ครั้ง

สรุปวิธีสัง เกตอาการผู้ใช้สาร เสพติด ✓

สัง เกตว่าผู้ใช้สาร เสพติดจะมีอาการอย่างโรนั้น ให้สัง เกตดูความเปลี่ยนแปลงอาการและสัง ครวพบได้เป็นชั้น ๆ รวม ๔ ชั้นดังนี้

๑. การ เปลี่ยนแปลงทางร่างกาย
 - สุขภาพทรุดโทรม ผอมซูบซีด น้ำหนักตัวลด ไม่มีเรี่ยวแรงที่จะทำงานหนัก
 - ริมฝีปากเขียวช้ำ แห้งแตก (เสพโดยการสูบ)
 - มักใส่แว่นกรองแสงสีเข้ม เพื่อต่อสู้กับแสงสว่าง เพราะมันตาขยายและปกตินัยตาสีแดงกล้า
 - น้ำมูกไหล น้ำตาไหล เหงื่อออกมาก กลิ่นตัวแรง เพราะไม่ทำความสะอาดร่างกายตัวเองทุกวัน
 - มีร่องรอยการเสพยา เสพติดให้เห็นบริเวณแขน คามแนวเส้นโลหิต (เสพโดยฉีดเข้าเส้น ฉงขาว เฮโรอีน) หรือบริเวณ สะโพก และหัวไหล่ มีรอยแผลเป็นจ้ำ ๆ (เสพโดยการฉีดเข้ากล้ามเนื้อ)
 - มอर्फีน รอยคำค้ำหน้าที่กกหู (สูบผืน นอนหนุนหมอนไม้)
 - มีรอยแผลที่ท้องแขน เป็นรอยกรีดด้วยมีดคมตามขวางเฉียง ๆ (ทำร้ายตัวเอง คิดเหล่านี้ สารกล่อมประสาท สารระงับประสาท)

- นิ้วมือมีรอยคราบเหลืองสกปรก (เสพโดยการสูบบุหรี่อื่น เกิด) แต่อาจเกิดจากสูบบุหรี่จืด
 - ผิวหนังหยาบกร้าน เป็นแผลพุพอง อาจมีหนองน้ำเหลืองคล้ายโรคผิวหนัง (ขาดวิตามิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตีตองชาวฉีกเข้าเส้น)
 - มักใส่เสื้อแขนยาว เพื่อปกปิดร่องรอยการเสพสารเสพติด
๒. การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ ความประพฤติ บุคคลิกภาพ
- ซากเรียน หนีโรงเรียน ซากงานขอย ๆ
 - สติปัญญาเสื่อม การเรียนค่อย ความจำเสื่อม การงานบกพร่อง
 - ซากความเชื่อมั่นในตัวเอง
 - ไม่สนใจต่อสิ่งแวดล้อม พูจจาไม่สัมพันธ์กับสภาพความเป็นจริง
 - ขอแยกตัวเองหลบซ่อนตัว ไม่เข้าหาผู้อื่นแม้บิดามารดาของตนเอง ทำตัวลึกลับ
 - เป็นคนเจ้าอารมณ์ หงุดหงิด เอาใจตนเอง ซากเหตุผล
 - ชอบเข้าห้องน้ำนาน ๆ (แอบเสพสารเสพติด)
 - ใช้จ่ายเงินเปลืองโดยไม่มีเหตุผล
 - พบอุปสรรคเกี่ยวกับการเสพสารเสพติด เช่น หลอดฉีดยา เข็มฉีดยา กระจกตะกั่ว ของบุหรี่ยวน เป็นกะทะ ซากก้านไม้ขีดจำนวนมาก เศษกระจก ไข่มไฟ ภาชนะบรรจุสารเสพติด เช่น กระจกหรือหลอดฉีดยา หลอดกาแฟตีค เป็นทอนสั้น ๆ มีรอยพับหัวท้าย ฯลฯ
 - พูจจาก้าวร้าว แม้ต่อบิดามารดา ครูอาจารย์ของตนเองผิดกว่าแต่ก่อน คือรับไม่เชื่อฟังบิดามารดา พูจจาเถียงคำ สามารถทำร้ายบิดามารดาได้
 - ไม่สนใจในความเป็นอยู่ของตนเอง แต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อย สกปรก ไม่หิวลม ไม่อาบน้ำ ไม่แปรงฟัน ไม่ตัดผม ไม่รับประทานอาหาร ตามปกติผิดจากแต่ก่อน

- หักสูบบุหรี่ (ในรายเริ่มต้นใหม่ ๆ)
 - มีธุระส่วนตัวนอกบ้านเสมอ ๆ เทียวเตร่ออกนอกบ้านกลับบ้านผิดเวลา
 - ของใช้ในบ้านหายบ่อย ๆ เพราะลักขโมยเอาไปขาย จ่านำ
 - ไม่ชอบทำงานทำการอะไร นอกจากวงเหงาหวานอน และชอบนอนทั้งวัน คั่นสายนิคปกติ
 - สีหน้าแสดงความวิตกกังวล ซึมเศร้า
๓. เมื่อขาดสาร เสพติคจะมีอาการอยากยา เกิดขึ้น
- น้ำมูกไหล น้ำตาไหล หวานอน จามคล้ายคนเป็นหวัด
 - กระสับกระส่ายกระวนกระวาย หายใจถี่ถี่ จ้องหาแต่สาร เสพติค จะชวนชวามาเสพให้ได้ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ
 - คลื่นไส้ อาเจียน เบื่ออาหาร น้ำหนักตัวลด
 - ท้องเดิน อาจมีเลือดปนออกมากด้วย ซึ่งเรียกว่า "ลงแดง"
 - ชนลุก เหงื่อออกมาก
 - เป็นตะคิว
 - แขนขาหรือกล้ามเนื้อส่วนใดส่วนหนึ่งสั่น กระตุก ชบพัน
 - ปวดเมื่อยตามร่างกาย ปวดเสียวในกระดูก คันทุรนตุร่าย
 - มานตาขยายโตขึ้น ทำให้มองเห็นภาพมัวไม่ชัด เป็นสองภาพไม่สู้แคบ
 - ไซขึ้นสูง ความดันโลหิตขึ้นสูง
 - ชักกระตุก
 - นอนไม่หลับ
 - คลั่ง เสียสติ ✓
๔. การตรวจทางวิชาการห้องทดลอง
- ทดสอบด้วยยาไซยาเน็คทำลายฤทธิ์ของสาร เสพติค ทำให้เกิดอาการอยากสาร เสพติคตามข้อ ๓
 - เก็บมีสสาระตรวจหาสาร เสพติคที่ถูกขับถ่ายออกมา ซึ่งสามารถบอกชนิดของสาร เสพติคบางชนิดได้ด้วย

สาเหตุของการติคสาร เสพติคให้โทษ

สาเหตุของการติคสาร เสพติคให้โทษ ได้มีการศึกษาหา เหตุผลถึงการทำที่คนเราหันไปใช้สารอันตรายเหล่านี้จนติดและไม่สามารถจะเลิกได้ในทางจิตเวช เป็นที่ทราบกันว่า สาเหตุที่สำคัญคือพื้นฐานเดิม บุคคลลักษณะของบุคคลนั้น คนที่ติคสาร เสพติคส่วนมากจะเป็นคนเฉย ๆ ชอบฟังคนอื่น เมื่อได้ทำสิ่งใดที่ทำให้คนพอใจหรือสบายใจก็จะยึดไว้ เป็นที่พึ่ง ตัวอย่างได้แก่ คนจำนวนมากไม่ดื่มเหล้า เป็นประจำ ส่วนใหญ่จะเลือกดื่มเฉพาะมืงานเท่านั้น แต่อีกพวกหนึ่งดื่มแล้วติดจนกลายเป็นโรคพิษสุราเรื้อรังไป

สำหรับสาเหตุที่ยอมรับกันว่า เป็นเหตุที่ทำให้คนกลายเป็นคนติคสาร เสพติคได้แก่

๑. การอยู่ใกล้ชืคกับยาที่ใช้ได้แก่ แพทย์ พยาบาล คนเหล่านี้รู้จักยาดี เข้าใจถึงสรรพคุณของยาเหล่านั้น สามารถหยิบใช้ได้ง่ายเมื่อมีความไม่สบายใจ เล็ก ๆ น้อย ๆ เช่นหงุดหงิดนอนไม่หลับ หรือกลัวใจ ก็หันมาใช้ยา เหล่านี้จะช่วยได้ในระยะแรก แต่ถ้ายอย ๆ ก็จะกลายเป็นคนติคยาไปในที่สุด
๒. การที่อยู่ใกล้ชืคกับผูติคสาร เสพติค การถูกแนะนำชักชวนเพื่อประโยชน์ในทางการค้า หรือเพื่อแบ่งปันระหว่างกัน และกัน เพราะผูติคสาร เสพติคใหม่ ๆ ย่อมไม่สามารถจะหาซื้อได้เอง อาจเป็นเพราะว่าไม่กล้าหรือไม่รู้จักแหล่ง เช่นเฮโรอีน เป็นต้น สำหรับในเด็กวัยรุ่น การปรับตัวเองให้เข้ากับหมู่เพื่อน ทำนองเข้า เมืองคหฬิวต้องหลิวคาตาม และในบางครั้ง เด็กเหล่านี้อาจจะถูกบังคับหรือหลอกลวงให้ชืยา
๓. เพื่อความสบายใจหรือสนุก เราพบว่า เด็กชายที่มีปัญหาทางครอบครัว ทางโรงเรียน ขาดความรักความอบอุ่น พยายามหาทางออกโดยใช้สารระงับประสาท

ต่าง ๆ เพื่อให้หายกังวลในที่สุดก็ต้องเพิ่มขนาดขึ้นเรื่อย ๆ ในบางรายทำไปเพื่อความสนุกกับเพื่อน ๆ เช่นสูบบุหรี่ สำหรับเฮโรอีน พบว่าสาเหตุที่สำคัญอันหนึ่งในเด็กวัยรุ่นก็คือ การถูกแนะนำว่าใช้เฮโรอีน แล้วอาจจะทำให้รวมประเวณีไต้านเมื่อไต้านในระยะแรก ๆ ก็ห้าห้าจนกลายเป็นคนติคสาร เสพคิต

๘. ความอยากรู้อยากเห็น เด็กหนุ่มสาวส่วนมากจะมีความคะนองอยากทดลองในสิ่งที่ไม่เคยมาก่อน โดยไม่คำนึงถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้น จะกลายเป็นผลร้ายไป เช่นการสูบบุหรี่ การใช้นานอนหลับที่เรียกว่า "เหล้าแห่ง" โดยความประสงค์เพียงแต่อยากรู้วैयाให้ผลอย่างไรกับตนเอง

๙. การหนีความจริง (Reality) คนที่มีความทุกข์ในใจ เป็นประจำพยายามหาทางออกด้วยวิธีต่าง ๆ กัน เช่นการนั่งกรรมฐาน (Trance) การใช้สารพวกที่ทำให้ประสาทหลอนจะช่วยให้จิตใจเปลี่ยนไป สมายใจเหมือนอยู่ในโลกใหม่ ซึ่งหวังว่าจะสติสกว่าเก่า สารเหล่านี้เช่นไฮ.เอส.ดี.เอส.ที.ที และกัญชา จะช่วยไต้านในระยะแรกเท่านั้น

๑๐. ผลจากการกระทำของแพทย์ (Iatrogenic) คือผู้ติคสาร เสพคิตจำนวนหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นเพราะขาดความระมัดระวังของแพทย์ การใช้สารระงับความเจ็บปวดพร่าเพรื่อหรือไม่รอบคอบจนผู้ป่วยกลายเป็นคนติคยาไป

๑๑. ผู้ที่มีความเจ็บป่วยทางร่างกาย ผู้ป่วยบางรายที่มีโรคที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดมาก เช่นกระดูกหัก นิ้วในไต้าน เนื่องอกบางอย่าง คนใช้เหล้าหากอยู่ไกลจากแพทย์ หรือไม่สามารถจะมาหาแพทย์ไต้าน ก็พยายามช่วยตัวเองด้วยยาต่าง ๆ จนกลายเป็นคนติคยาในที่สุด

๑๒. เด็ก เเกเรโดยสันคาน (Psychopathic Personality) แถกแยกกัน ขาคพอหรือขาคแม่ หรือมีก็เหมือนไม่มี เพราะพอแม่ไม่รักหรือไม่สนใจกับลูก เด็กที่เติบโตขึ้นมาจะมีความรู้สึกว่าพอแม่และสังคมไม่ยุติธรรมคอดคน จึงมีความเป็นปฏิบัติน์ค่อสังคมทั่ว ๆ ไป พยายามทำทุกอย่างให้ตรงข้ามกันกับที่สังคมยอมรับ เริ่มค้วยการใช้เหล้า และสาร เสพคิตชนิดต่าง ๆ ในการรักษาพวกนี้ทำไต้านยากมาก เพราะเราไม่สามารถแก้ปัญหาคอรอบครวไต้าน

จะเห็นได้จากสาเหตุของการติดสารเสพติดอยู่หลายอย่าง บางอย่างก็อาจป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้ ถ้าทุกคนมีความเข้าใจเพียงพอ โดยให้การศึกษาแก่เด็ก แต่สาเหตุที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ความเลื่อมล้ำค่าสูงในสังคมของเรา ความไม่เท่ากันในการดำรงชีวิต ทำให้ผู้ที่ยากจนหา เข้ากินค่ามีความน้อย เนื้อคำใจไม่สบายใจ การแก้ปัญหาที่ดีที่สุดสำหรับให้บรรเทาความเจ็บปวดทางใจก็คือ การใช้สุราหรือสารบางอย่างไปประงับให้สบายใจขึ้นบ้าง และลืมความเจ็บปวดลงได้ ถึงแม้ว่า เป็นสิ่งที่ไม่ดี แต่ก็ทำ เพราะการที่มีความสบายใจก็ยังดีกว่าไม่มีเสียเลย ปัญหาแก้ไขได้ยาก เพราะสังคมเช่นนี้ยังมีต่อไป

สำหรับประเทศไทย สาเหตุของการติดสารเสพติดให้โทษ เฮโรอีนอีกพวกหนึ่งคือ คนที่ใช้น้ำมาก่อน และเมื่อมีกฎหมายเลิกฝิ่น เมื่อปี ๒๕๐๒ คนเหล่านี้หันมาใช้เฮโรอีนแทน เพราะค้นหาได้ยาก การเสพเฮโรอีนก็ทำได้สะดวกกว่า ใช้เวลาน้อยกว่า ยิ่งกว่านั้น ความเชื่อถือของคนจีนส่วนหนึ่งที่มีฐานะก็เชื่อว่าฝิ่นไม่ทำให้เกิดผลร้ายต่อผู้ใช้ คนเหล่านี้มักจะแนะนำให้ลูกชายใช้ฝิ่น เพราะจะได้ฉลาด วาสนาสอนง่าย อยู่กับบ้าน แต่ความเชื่อถือนี้หมดไปแล้วในปัจจุบัน

สาเหตุสำคัญของการติดสารเสพติดอีกประการหนึ่งในบ้านเราก็คือ การจำหน่ายยาชนิดต่าง ๆ ได้โดยเสรี ไม่ต้องมีใบสั่งแพทย์ ขาดการควบคุมอย่างใกล้ชิด ผู้ป่วยที่ได้ใบสั่งยาไปแล้วใช้ไต่ผล ทำให้สบายใจก็ไปซื้อได้อีกโดยไม่ต้องมาพบแพทย์นาน ๆ เขาก็กลายเป็นคนติดยา เหล่านั้นไป

การอยู่ใกล้ชิดกับสารเสพติดนาน ๆ หรือมีหน้าที่ควบคุมการใช้สารเหล่านี้ เราพบเสมอว่าก่อนปี ๒๕๐๒ มีเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่สรรพสามิตจำนวนไม่น้อยที่ติดฝิ่น เพราะต้องทำหน้าที่ใกล้ชิดกับสารเสพติดชนิดนี้ตลอดมา

โทษและพิษภัยของสารเสพติด

คงได้กล่าวมาแล้วว่า สารเสพติดทุกประเภทมีฤทธิ์เป็นอันตรายต่อร่างกาย ในระบบประสาทสมอง ซึ่ง เปรียบเสมือน เป็นศูนย์บัญชาการของร่างกายและชีวิตมนุษย์

การศึกษารสเสพตึกเหล่านั้น ไม่มีคุณประโยชน์อะไรเกิดขึ้นโดยแท้จริงเลย แต่กลับ
จะเกิดโทษและพิษภัยต่าง ๆ ขึ้นไ้มาก ชีวิตมนุษย์ทั้งชีวิต เมื่อตกเป็นทาสสารเสพตึก
ให้โทษแล้ว ก็จะมีเสื่อมโทรมและไร้คุณค่า จนอาจจะสูญสิ้นไปหรือก่อให้เกิดภัยร้ายแรง
ต่อครอบครัว เพื่อนบ้านและสังคมชุมชนต่าง ๆ ต่อไปได้อีกมากนัก

ก. โทษทางร่างกายของผู้ศึกษารสเสพตึก

๑. โดยสาเหตุที่พิษภัยของสารเสพตึกทำลายประสาทสมอง ทำให้
สมรรถภาพทางจิตใจเสื่อมลง มีอารมณ์จิตใจไม่ปกติ เกิดอาการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย
เช่น ซึมเศร้า กังวล เลื่อนลอย หรือฟุ้งซ่าน ซากความสุข ทำงานไม่ได้ อยู่ในภาวะ
มีนเมาตลอดเวลา

๒. ในด้านบุคลิกภาพ จะเสียหายไปหมด ซากความสนใจในตนเอง
กระทั่งความประพฤติ ความสะอาด และสติสัมปชัญญะ มีอาการกริยาแปลก ๆ เปลี่ยน
ไปจากเดิม

๓. ร่างกายจะซูบซีด อ่อนเพลียหมกเรียวแรง ซากความกระปรี้
กระเปร่า และเกียจคร้าน เนื้อชา เพราะกินไม่ได้ นอนไม่หลับ ปล่อยเนื้อตัวสกปรก
ความเคลื่อนไหวของร่างกายกล้ามเนื้อต่าง ๆ ทำงานผิดปกติไป

๔. ทำลายสุขภาพของผู้ศึกษารสเสพตึกให้ทรุดโทรมทุกขณะ เพราะ
ระบบอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายถูกพิษสารเสพตึกทำให้เสื่อมลง น้ำหนักตัวลด
ผิวคล้ำซีด ผ่ายผอมลงไปทุกวัน

๕. เกิดโรคภัยไข้เจ็บ เข้าแทรกได้ง่าย ทำนทานโรคใ้ค่อยลงกว่า
ปกติ ทำให้ติดเชื้โรคได้ง่าย เมื่อเจ็บป่วยก็ป่วยหนัก เจ็บไข้ได้ง่ายและรุนแรง
รักษายาก

๖. อาจประสบอุบัติเหตุได้ง่าย เช่น หล้ม รถชนถูกกระแทกกระทั้น
ต่าง ๆ เพราะการควบคุมทางกล้ามเนื้อและระบบประสาทบกพร่อง ใจลอย ทำงาน
ด้วยความประมาทและเสี่ยงต่ออุบัติเหตุตลอดเวลา

ข. โทษทางครอบครัว

๑. ความรับผิดชอบต่อครอบครัวและญาติพี่น้องหมดสิ้นไป ไม่สนใจ
ดูแลครอบครัว หรือซากความห่วงใยต่อผู้อื่น

๒. ทำให้เสียทรัพย์สิน เงินทองที่จะต้องหามาซื้อสารเสพติดจนไม่มีใช้จ่ายทางอื่น และต้องเสียเงินรักษาตัวเอง เมื่อติดโรคแทรก เพราะสารเสพติด

๓. ทำงานไม่ได้ขาดหลักประกันของครอบครัว ราชการ นายจ้าง และหน่วยงานทั่วไปหมดความไว้วางใจ

๔. สูญเสียสมรรถภาพในการหาเลี้ยงครอบครัว นำความหายนะมาสู่บุตร ภรรยาและญาติพี่น้อง

ค. โทษต่อสังคม เศรษฐกิจและการปกครอง

๑. เป็นคนไร้เกียรติในวงสังคม และมีโอกาสเป็นอาชญากร ทำลายชื่อเสียงของตนเองและวงศ์ตระกูล

๒. ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและอุบัติเหตุร้ายแรงต่าง ๆ ต่อตนเองและผู้อื่นได้โดยง่าย

๓. สูญเสียแรงงานโดยไร้ประโยชน์ บั่นทอนประสิทธิภาพของผลผลิต ทำให้รายได้ของชาติ เป็นส่วนรวมกระทบกระเทือน

๔. ถ่วงความก้าวหน้าของสังคมชุมชน โดยเป็นภาระให้แก่ประชาชนที่ต้องเสียภาษี สละรายได้มาปราบปรามบำบัดรักษาแก่ผู้ติดสารเสพติด ตลอดเวลา

ง. โทษที่ก่อให้เกิดแก่ส่วนรวมและประเทศชาติ

ผู้ที่ติดสารเสพติดให้โทษ จะถูกพิษภัยของสารเหล่านั้นครอบงำ จนก่อให้เกิดโทษร้ายแรงต่าง ๆ ได้ นับตั้งแต่ร่างกายและชีวิตตนเอง ทรัพย์สิน สมบัติต่าง ๆ ไป ตลอดจนเป็นภาระและภัยอันตรายต่อผู้อื่นที่แวดล้อมอยู่ในชุมชน และผลร้ายก็สะท้อนมาถึงประเทศชาติอื่นเป็นส่วนรวม

รัฐมีภาระจะต้องป้องกันปราบปรามและให้การบำบัดรักษาแก่ผู้ติดสารเสพติดให้โทษ โดยใช้ทั้งกำลังคนและเงินงบประมาณแผ่นดินที่เก็บได้จากภาษีอากรอื่น เป็นหยาดเหงื่อ น้ำพัก น้ำแรงของประชาชนพล เมืองคี่ทั้งหลายที่เสียสละไว้ให้

บ้าน เมืองก็สูญเสียพลังงานของชาติ สุขภาพพลานามัยถูกบั่นทอน เศรษฐกิจ
ถูกถ่วงความก้าวหน้า

ความสงบสุขของบ้าน เมืองและความมั่นคงของประเทศชาติ ถูกกระทบ
กระเทือน เอกราชอาชีพไทยเสี่ยงอยู่ในอันตราย เศรษฐกิจทรุดโทรม ประชาชน
เดือดร้อน เพราะเหตุอาชญากรรม การป้องกันประเทศอ่อนแอด้วยพลังงานเสียไป
เพราะผู้ศึกษารุสเสพตึกให้โทษ เหล่านี้ก็เป็นเรื่องที่น่า เป็นห่วง

เกียรติศักดิ์ของประเทศชาติก็เป็นเรื่องที่น่าคำนึงในขณะนี้ เรากำลังพัฒนา
สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าอยู่ เพื่อให้เกื้ออารยะธรรม และความสมบูรณ์พูนสุข
ของประชาชนพลเมือง จนเป็นที่ยกย่องแก่นานาประเทศโดยทั่วไป

การป้องกันการศึกษารุสเสพตึกให้โทษ

การป้องกันนั้น ควรจะเริ่มต้นจากเด็ก ทั้งนี้เพราะเด็กมีความสำคัญต่อ
ประเทศชาติในอนาคต หากปล่อยให้เด็กของชาติเป็นผู้ศึกษารุสเสพตึกให้โทษ ประเทศชาติ
จะต้องเสียเงินเป็นจำนวนมากในการบำบัดรักษา นอกจากนั้น ยังเป็นการทำลาย
กำลังของชาติอีกด้วย การป้องกันอาจจะทำได้ดังนี้

๑. การป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนตกเป็นผู้ศึกษารุสเสพตึกนั้น ควรจะ
ให้เด็กและเยาวชนได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว รู้สึกว่าตนมีความมั่นคงในชีวิต
กล่าวคือ บิดามารดาควรจะทำตัวเป็นที่พึ่งแก่เด็กและเยาวชนในการให้คำปรึกษาหารือ
หรือการจับบริการศูนย์สุขวิทยาจิต เพื่อป้องกันหรือแก้ไขปัญหานั้นแก่เด็กและเยาวชน
อันเป็นการป้องกันมิให้เด็กหาทางออกโดยการศึกษารุสเสพตึก

๒. การป้องกันปัญหาครอบครัว เป็นที่ยอมรับกันว่า ถ้าครอบครัวมั่นคง
และมีเสถียรภาพในการดำเนินชีวิต ก็จะทำให้สมาชิกของครอบครัวมีความเป็นอยู่
อย่างปกติสุข เพราะฉะนั้น ควรจะได้มีการส่งเสริมสถาบันทางครอบครัว โดยจัด
ให้มีบริการแนะนำครอบครัวและการแนะแนวอาชีพ ซึ่งอาจดำเนินการโดยกรม-
ประชาสงเคราะห์ หน่วยสวัสดิการครอบครัวของสภาสังคมสงเคราะห์ และกรมแรงงาน
เป็นต้น

๓. การส่งเสริมสุขภาพจิต ในปัจจุบันปัญหาสุขภาพจิต เป็น เรื่องสำคัญ มาก ทั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดในสังคม จึงควรที่จะ มีการส่งเสริมสุขภาพจิตของ เด็กและผู้ใหญ่ให้อยู่ในสภาพที่สุขสมบูรณ์ เช่นการจัด บริการสังคมเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดในการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่งเสริม ให้ประชาชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

๔. ควรจัดหลักสูตร เกี่ยวกับโทษของสาร เสพติให้โทษในวิชาสุศึกษา หรืออนามัยชุมชน รวมทั้งการป้องกันและลักษณะอาการของการติดยาเสพติด เพื่อให้เยาวชน นักเรียน นิสิตและนักศึกษา ได้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องนี้

๕. สถานศึกษาต่าง ๆ ควรจัดบริการให้ความรู้ที่ถูกต้อง เกี่ยวกับสาร เสพติให้โทษแก่นักเรียนและนักศึกษา ซึ่งอาจทำได้ในลักษณะของการใช้สื่อการสอน ต่าง ๆ เช่นสไลด์ ภาพยนตร์ โปสเตอร์ เอกสาร เป็นต้น เป็นตัวกลางในการนำ ความรู้ดังกล่าวไปสู่เด็ก

๖. การประชาสัมพันธ์ เป็น เรื่องที่มีความสำคัญมาก ควรให้เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบนำข่าวสาร เกี่ยวกับโทษของสาร เสพติออกเผยแพร่ให้ประชาชนได้ทราบ ซึ่งอาจกระทำได้โดยผ่านสื่อมวลชน เช่นวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ตลอดจนให้มีการแสดงนิทรรศการให้เห็นของจริง รวมทั้งจัดให้มีการประกวดบทความ เกี่ยวกับสาร เสพติให้โทษ เหล่านี้ เป็นต้น

การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดทั้งโดยการแพทย์แผนปัจจุบัน และการแพทย์ แผนโบราณ ได้แบ่งขั้นตอนออกเป็น ๔ ขั้นตอนเหมือนกันคือ

๑. ขั้นเตรียมการ (Pre - Admission) มีแนวทางการดำเนินการดังต่อไปนี้

ป.ป.ส., สำนักงาน, เรื่องเดียวกัน.

- ๑.๑ ลงทะเบียน(Registration) เมื่อผู้เสพยาเสพติดมาขอรับการรักษา
- ๑.๒ สัมภาษณ์
- ๑.๓ จูงใจให้ยอมรับการรักษา
- ๑.๔ แนะนำชี้แจงวิธีและขั้นตอนการรักษา
- ๑.๕ ให้ผู้ป่วยเตรียมตัว เตรียมใจ เข้ารับการรักษา
- ๑.๖ แนะนำบทบาทของครอบครัว ให้มีส่วนช่วยผู้ป่วย เลิกการติดสารเสพติด
- ๑.๗ ตรวจร่างกาย (สำหรับการแพทย์แผนปัจจุบันให้ทำการทดสอบอันจำเป็นต่องปฏิบัติควย เช่นถ่ายภาพ (X-Ray) ปอด ตรวจโรคติดต่อและอาการแทรกซ้อนอื่น ๆ)
- ๑.๘ วางแผนว่าจะทำการรักษาอย่างไร คุ้มอะไร หรือจะส่งต่อไปรักษาที่ไหน
- ๑.๙ สำหรับการแพทย์แผนโบราณ จะนำเอาวิธีการอื่น เช่นการให้สัจจะ หรือสาบานตนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนนับถือ (Faith Healing) รวมเข้าไว้ด้วยกันก็ได้

๒. ขั้นตอนการถอนพิษยา (Detoxification) การแพทย์แผนปัจจุบันให้ทำการรักษาได้โดยการให้ยาทดแทน (Methadone treatment) ยาระงับประสาท และยาถอนพิษอื่น ๆ ส่วนการแพทย์แผนโบราณจะใช้ยาสมุนไพรหรือใช้วิธีการอดทึบ (Cold Turkey) แทนการให้ยาถอนพิษก็ได้

๓. การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดสารเสพติด (Rehabilitation) เป็นกระบวนการคาบเกี่ยวหรือต่อเนื่องกับการถอนพิษยา เพื่อให้ผู้ติดคืนสภาพจากอาการป่วยทั้งทางกายและจิตใจ และสามารถกลับเข้าสู่สังคมเป็นพลเมืองที่ดี แนวทางในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดสารเสพติดอาจมีขั้นตอนต่อไปนี้

- ๓.๑ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์

๓.๒ การฟื้นฟูสภาพจิต ได้แก่ การสร้างความหวัง การปรับแนวความคิด การปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคม และการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี

๓.๓ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ ได้แก่ การฝึกอาชีพและการจัดหางาน

ในการดำเนินการเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ที่เคยติดสารเสพติดจำเป็นต้องอาศัยบุคคลากรและทรัพยากรจากด้านต่าง ๆ รวมมือกันอย่างเต็มที่จึงจะหวังผลได้ทั้งจิตแพทย์ทั่วไป นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของเอกชนและของรัฐ

เทคนิคการปฏิบัติการฟื้นฟูสมรรถภาพ ต้องจัดตามความจำเป็นและเหมาะสมเป็นขั้นตอนทั้งในส่วนที่ต้องอยู่ในสถานบำบัดรักษาแบบต่าง ๆ และที่อยู่นอกสถานโดยมีกฎหมายหรือข้อบังคับกำหนดใหญ่ที่รับการฟื้นฟูสมรรถภาพของปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์อย่างเต็มที่

๔. การติดตามหลังการรักษา (After - Care) เป็นกระบวนการทางปฏิบัติ เพื่อติดตามและช่วยเหลือผู้ป่วยหลังจากที่ผ่านขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพแล้ว เพื่อไม่ให้ผู้เลิกสารเสพติดกลับไปเสพสารเสพติดอีก

อัตราโทษตาม พ.ร.บ. สารเสพติดให้โทษ พศ. ๒๕๒๒
(ฉบับใหม่)

ตามพระราชบัญญัติฉบับใหม่ได้แบ่งสารเสพติดให้โทษออกเป็น ๕ ประเภทคือ
ประเภท ๑ ได้แก่ จำพวกสารเสพติดให้โทษประเภทร้ายแรงและไม่มีประโยชน์ทาง
การแพทย์เลย ได้แก่ พวกเฮโรอีน เกลื้อของเฮโรอีน เป็นต้น

อัตราโทษ

มีอยู่ในครอบครอง

- ก. ถ้าไม่ถึง ๒๐ กรัม จำคุกหนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงแสนบาท
(ม.๖๓)
- ข. ตั้งแต่ ๒๐ กรัมถึง ๑๐๐ กรัม ถือว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย จำคุก
ตั้งแต่ห้าปีถึงตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท (ม.๖๖, ๑๕)
- ค. เกิน ๑๐๐ กรัม จำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต (ม. วรรค ๕)
จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย
- ก. ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาท
ห้าแสนบาท (ม.๖๖)
- ข. ถ้าเกิน ๑๐๐ กรัม จำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต (ม.๖๖ วรรคท้าย)

ผลิต นำเข้า ส่งออก

- ก. ผลิต นำเข้า ส่งออก ใดๆอย่างหนึ่ง จะมีปริมาณเล็กน้อยอย่างใดก็ตาม
จำคุกตลอดชีวิต (ม.๖๕)

ข. ถั่วลันเตา นำเข้า ส่งออก อย่างใดอย่างหนึ่ง และจำหน่ายควยจะมีปริมาณ เล็กน้อยอย่างใดก็ตาม ประหารชีวิต (ม.๖๕ วรรคท้าย)

ค. ถั่วลันเตา นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย อย่างใดอย่างหนึ่ง และมีปริมาณตั้งแต่ ๒๐ กรัมขึ้นไป ประหารชีวิต (ม.๖๕, ๑๕)

เสฟ

เสฟจำคุกหกเดือนถึงสิบปีและปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท (ม.๕๑)

ประเภท ๒ ได้แก่ สารเสพติดให้โทษประเภทร้ายแรง แต่ยังมีประโยชน์ในทางการแพทย์อย่าง เช่น มอร์ฟีน โคคาอีน โคเคอีน ฝิ่นยา เป็นต้น

อัตราโทษ

- ก. มีอยู่ในครอบครอง จำคุกไม่เกินห้าปีและปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท (ม.๖๔)
- ข. จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสองแสนบาท
- ค. ถ้าวัตถุประสงค์การทำกรรมผิดเป็นมอร์ฟีน หรือโคคาอีน ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม จำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสองแสนบาท
- ถ้าเกิน ๑๐๐ กรัม จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท (ม.๖๔)

หมายเหตุ ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตอยู่ก่อนแล้วใบอนุญาตขาดหรือหมดไปให้ ลกโทษเหลือจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาททั้งข้อ ก.ข. และ ค. (ม. ๖๕ วรรคท้าย)

ผลิต นำเข้า ส่งออก

- ก. ผลิต นำเข้า ส่งออก จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท (ม.๖๘)
- ข. ถ้าวัตถุแห่งการกระทำความผิดเป็นเมอร์ฟิน หรือโคคาอิน จำคุกตั้งแต่สิบปีถึงตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท (ม.๖๘)

เสฟ

เสฟ จำคุกหกเดือนถึงสิบปีและปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท (ม.๘๑)

ประเภท ๓ ไคแก ยาที่มีสารเสฟติดให้โทษในประเภท ๒ เจือปนหรือผสมอยู่ด้วย ยาประเภทนี้มักจะเป็นยาที่ใช้รักษาโรคต่าง ๆ ได้ แต่ถ้าใช้มาก ๆ อาจติดหรือเป็นอันตรายได้ เช่น ยาแก้ท้องเสีย แก้ปวดบางตำหรับและยาแก้ไอผสมโคคาอิน

อัตราโทษ

มีในครอบครอง ยังไม่มีโทษหรือถือว่ายังไม่มีความผิด

เสฟ ยังไม่มีโทษหรือถือว่ายังไม่มีความผิด

ผลิตหรือนำเข้า โดยไม่มีใบอนุญาต จำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

นำเข้าหรือส่งออก โดยไม่มีใบอนุญาต จำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม.๗๑)

นำเข้าหรือส่งออก โดยมีใบอนุญาตอยู่แล้วแต่ไม่มีใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกแต่ละครั้ง
ต้องระวางโทษแต่ละครั้งจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม.๗๒)
(ผู้มีใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกอยู่แล้วแต่เวลานำเข้าหรือส่งออกแต่ละครั้งต้องมีใบอนุญาตอีกต่างหากแต่ละครั้งด้วย)

ประเภท ๔ ได้แก่ สารเคมีบางอย่าง ซึ่งตัวของมันเองไม่ได้เป็นสารเสพติดให้โทษ แต่สารเคมีชนิดนี้เป็นองค์ประกอบตัวสำคัญที่นำไปทำสารเสพติดให้โทษร้ายแรง ซึ่งถ้าขาดสารเคมีชนิดนี้ในปัจจุบันจะทำสารเสพติดให้โทษร้ายแรง เช่น เฮโรอีนไม่ได้เลย สารเคมีชนิดนี้จึงส่งเคราะห์ให้เป็นสารเสพติดให้โทษประเภท ๔ ได้แก่ น้ำยา อาซิติกแอนคไฮไดรด์ และ อาซิติกคลอไรด์

อัตราโทษ

มีไว้ในครอบครอง

- ฉ.. ไม่ถึง ๑๐ กิโลกรัม จำคุกไม่เกินห้าปีและปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท (ม.๓๔)
 ช. ตั้งแต่ ๑๐ กิโลกรัมขึ้นไปให้ถือว่ามียาไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท (ม.๓๔, ๒๖)
 ค. มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย จำคุกหนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท (ม.๓๔)

ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย

ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท (ม.๓๔)

ประเภท ๕ ได้แก่ สารเสพติดให้โทษประเภทอื่น ๆ ที่ไม่เข้าอยู่ในประเภทใดตั้งแต่ ๑ ถึง ๔ ในปัจจุบัน ได้แก่ กัญชาและพืชกระท่อม

อัตราโทษ

มีไว้ในครอบครอง

- ก. ไม่ถึง ๑๐ กิโลกรัม จำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท (ม.๓๖.

ข. ตั้งแต่ ๑๐ กิโลกรัมขึ้นไปให้ถือว่ามิไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย จำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท (ม.๗๖. ๒๒)

ค. มิไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย จำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท (ม.๗๖ วรรคท้าย)

ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย

ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย จำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท (ม.๗๕)

เสพ

เสพจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (ม.๗๖)*

* อุดม บุญธรรม, ผู้รวบรวม, "อัตราโทษตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒". (ฉบับใหม่), สำนักงาน ป.ป.ส., สำนักนายกรัฐมนตรื, (อักษำเนา).